

Disposició final segona. *Habilitació competencial.*

Aquesta Llei es dicta a l'empara del que disposa l'article 149.2 de la Constitució espanyola, que disposa que, sense perjudici de les competències que poden assumir les comunitats autònomes, l'Estat considera el servei de la cultura com a deure i atribució essencial, i a més pels títols competencials següents:

- a) L'article 8, que es dicta a l'empara de l'article 149.1.10a,
- b) Els articles 9, 10, 11, 16 i 17, que es dicten a l'empara de l'article 149.1.13a,
- c) L'article 13, que es dicta a l'empara de l'article 149.1.28a, i
- d) Les disposicions addicional primera i final primera, que es dicten a l'empara de l'article 149.1.9a de la Constitució espanyola.

Disposició final tercera. *Desplegament i habilitació normativa.*

1. S'autoritza el Govern a dictar totes les disposicions que siguin necessàries per a l'aplicació i el desplegament d'aquesta Llei.

2. Quan raons tècniques o d'oportunitat ho aconsellin, mitjançant real decret es poden actualitzar o modificar les excepcions al preu fix que preveu l'article 11.

Disposició final quarta. *Entrada en vigor.*

Aquesta Llei entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Per tant,

Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta Llei i que la facin complir.

Madrid, 22 de juny de 2007.

JUAN CARLOS R.

La presidenta del Govern en funcions,

MARÍA TERESA FERNÁNDEZ DE LA VEGA SANZ

12352 LLEI 11/2007, de 22 de juny, d'accés electrònic dels ciutadans als serveis públics. («BOE» 150, de 23-6-2007.)

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegeu i entengueu aquesta Llei.

Sapiguen: que les Corts Generals han aprovat la Llei següent i jo la sanciono.

ÍNDIX

Exposició de motius.

Títol preliminar. De l'àmbit d'aplicació i els principis generals.

Títol primer. Drets dels ciutadans a relacionar-se amb les administracions públiques per mitjans electrònics.

Títol segon. Règim jurídic de l'administració electrònica.

Capítol I. De la seu electrònica.

Capítol II. De la identificació i autenticació.

Secció 1a Disposicions comunes.

Secció 2a Identificació dels ciutadans i autenticació de la seva actuació.

Secció 3a Identificació electrònica de les administracions públiques i autenticació de l'exercici de la seva competència.

Secció 4a De la interoperabilitat i de l'acreditació i representació dels ciutadans.

Capítol III. Dels registres, les comunicacions i les notificacions electròniques.

Secció 1a Dels registres.

Secció 2a De les comunicacions i les notificacions electròniques.

Capítol IV. Dels documents i els arxius electrònics.

Títol tercer. De la gestió electrònica dels procediments.

Capítol I. Disposicions comunes.

Capítol II. Utilització de mitjans electrònics en la tramitació del procediment.

Títol quart. Cooperació entre administracions per a l'impuls de l'administració electrònica.

Capítol I. Marc institucional de cooperació en matèria d'administració electrònica.

Capítol II. Cooperació en matèria d'interoperabilitat de sistemes i aplicacions.

Capítol III. Reutilització d'aplicacions i transferència de tecnologies.

Disposició addicional primera. Reunió d'òrgans col·legiats per mitjans electrònics.

Disposició addicional segona. Formació d'empleats públics.

Disposició addicional tercera. Pla de mitjans en l'Administració General de l'Estat.

Disposició addicional quarta. Procediments especials.

Disposició addicional cinquena. Funció estadística.

Disposició addicional sisena. Ús de llengües oficials.

Disposició transitòria única. Règim transitori.

Disposició derogatòria única.

Disposició final primera. Caràcter bàsic de la Llei.

Disposició final segona. Publicació electrònica del «Butlletí Oficial de l'Estat».

Disposició final tercera. Adaptació de les administracions públiques per a l'exercici de drets.

Disposició final quarta. Modificació de la Llei 84/1978, de 28 de desembre, per la qual es regula la taxa per expedició del document nacional d'identitat.

Disposició final cinquena. Modificació de la Llei 16/1979, de 2 d'octubre, sobre taxes de la Prefectura Central de Trànsit.

Disposició final sisena. Habilitació per a la regulació del teletreball a l'Administració General de l'Estat.

Disposició final setena. Desplegament reglamentari de l'article 4 c).

Disposició final vuitena. Desplegament i entrada en vigor de la Llei.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

Determinades edats de la humanitat han rebut la seva denominació de les tècniques que s'hi utilitzaven i avui podríem dir que les tecnologies de la informació i les comunicacions també estan afectant molt profundament la forma i fins i tot el contingut de les relacions dels éssers humans entre si i de les societats en què s'integren. El temps actual –i en tot cas el segle XXI, juntament amb els anys finals del XX– té com un dels seus trets característics la revolució que han suposat les comunicacions electròniques.

ques. En aquesta perspectiva, una Administració a l'altura dels temps en què actua ha d'acompanyar i promoure en benefici dels ciutadans l'ús de les comunicacions electròniques. Aquests han de ser els primers i principals beneficiaris del salt, impensable fa només unes dècades, que s'ha produït en el camp de la tecnologia de la informació i les comunicacions electròniques. Al servei, doncs, del ciutadà l'Administració queda obligada a transformar-se en una administració electrònica regida pel principi d'eficàcia que proclama l'article 103 de la nostra Constitució.

Es en aquest context que les administracions s'han de comprometre amb la seva època i oferir als ciutadans els avantatges i les possibilitats que la societat de la informació té, assumint la seva responsabilitat de contribuir a fer realitat la societat de la informació. Els tècnics i els científics han posat els instruments d'aquesta societat, però la seva generalització depèn, en bona mesura, de l'impuls que rebí de les administracions públiques. Depèn de la confiança i la seguretat que generi en els ciutadans i també depèn dels serveis que ofereixi.

El millor servei al ciutadà constitueix la raó de les reformes que després de l'aprovació de la Constitució s'han anat realitzant a Espanya per configurar una Administració moderna que faci del principi d'eficàcia i eficiència el seu eix vertebrador sempre amb la mira posada en els ciutadans. Aquest servei constitueix també la principal raó de ser de la Llei d'accés electrònic dels ciutadans als serveis públics que, a més, intenta estar a l'altura de l'època actual.

En efecte, la descentralització política de l'Estat no es va esgotar en el seu primer i més immediat disseny d'organitzar políticament Espanya d'una forma molt diferent de l'Estat unitari, sinó que ha estat ocasió perquè la més estreta proximitat democràtica dels nous poders autonòmics es traduís també en una proximitat més gran de les administracions que en depenen respecte del ciutadà.

En la mateixa línia es mou el reconeixement constitucional de l'autonomia local.

No obstant això, aquesta proximitat més estreta entre el ciutadà i l'Administració, derivada de la descentralització autonòmica i local, no ha acabat de superar la barrera que segueix distanciant encara el ciutadà de l'Administració, de qualsevol Administració, inclosa la de l'Estat, i que, moltes vegades, no és altra que la barrera que aixeca el temps i l'espai: el temps que és necessari dedicar a la relació amb aquella per realitzar molts tràmits de la vida diària que comencen de vegades per la necessitat d'una primera informació que exigeix un desplaçament inicial, més els successius desplaçaments i temps que es dediquen a posteriors tràmits a fer amb l'Administració per a les activitats més elementals. Aquestes primeres barreres, de vegades, en potèncien d'altres que afecten la posició servicial de les administracions públiques. Aquestes no poden complir sempre la seva missió atenent qualsevol cosa que demani un ciutadà, ja que pot estar en contradicció amb els interessos de la majoria dels altres ciutadans, amb els interessos generals representats per les lleis. Però en aquests casos –en què els interessos generals no coincideixen amb els interessos individuals– la relació amb el ciutadà ha de ser, també, la cosa més ràpida i clara possible sense pèrdues de temps innecessàries.

En tot cas, aquestes primeres barreres en les relacions amb l'Administració –la distància a què és necessari desplaçar-se i el temps que s'hi ha de dedicar– avui dia no tenen raó de ser. Les tecnologies de la informació i les comunicacions fan possible acostar l'Administració fins a la sala d'estar dels ciutadans o fins a les oficines i despatxos de les empreses i professionals. Els permeten relacionar-s'hi sense cues ni esperes. I fins i tot rebre serveis i informacions aliens a activitats d'intervenció administrativa o autorització; informacions i serveis no relacionats amb actuacions limitadores, sinó al contrari, ampliadores de les seves possibilitats. Aquestes condicions també per-

meten als ciutadans veure l'Administració com una entitat al seu servei i no com una burocràcia pesada que comença per exigir, sempre i per començar, el sacrifici del temps i del desplaçament que imposa l'espai que separa el domicili dels ciutadans i empreses de les oficines públiques. Però, a més d'això, les noves tecnologies de la informació faciliten, sobretot, l'accés als serveis públics a les persones que abans tenien grans dificultats per arribar a les oficines públiques, per motius de localització geogràfica, de condicions físiques de mobilitat o altres condicionants, i que ara es poden superar per l'ús de les noves tecnologies. D'aquesta manera es fa un pas transcendental per facilitar, en igualtat de condicions, la plena integració d'aquestes persones en la vida pública, social, laboral i cultural.

De tot això, se'n va adonar la Llei 30/1992, de 26, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú (LRJAP-PAC), que en la seva primera versió va recollir ja a l'article 45 l'impuls a l'ús i aplicació de les tècniques i mitjans electrònics, informàtics i telemàtics, per part de l'Administració, per tal de desenvolupar la seva activitat i l'exercici de les seves competències i de permetre als ciutadans relacionar-se amb les administracions quan sigui compatible amb els «mitjans tècnics de què disposin».

Aquesta previsió, juntament amb la de la informatització de registres i arxius de l'article 38 de la mateixa Llei en la seva versió originària i, especialment, en la redacció que en va fer la Llei 24/2001, de 27 de desembre, en permetre l'establiment de registres telemàtics per a la recepció o sortida de sol·licituds, escrits i comunicacions per mitjans telemàtics, obria el pas a la utilització d'aquests mitjans per relacionar-se amb l'Administració.

Simultàniament, la mateixa Llei 24/2001 va modificar l'article 59 permetent la notificació per mitjans telemàtics si l'interessat hagués assenyalat l'esmentat mitjà com a preferent o consentit expressament.

En el mateix sentit destaquen les modificacions realitzades a la Llei general tributària per permetre també les notificacions telemàtiques, així com l'article 96 de la nova Llei general tributària de 2003, que preveu expressament l'actuació administrativa automatitzada o la imatge electrònica dels documents.

Tanmateix, el desenvolupament de l'administració electrònica encara és insuficient. La causa, en bona mesura, és deguda al fet que les previsions dels articles 38, 45 i 59 de la Llei de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú són facultatives. És a dir, deixen en mans de les mateixes administracions determinar si els ciutadans s'hi podran relacionar, de manera efectiva o no, per mitjans electrònics, segons que aquestes vulguin posar en marxa els instruments necessaris per a aquesta comunicació amb l'Administració.

Per això aquesta Llei pretén fer el pas del «podran» a l'«hauran de».

Les avançades per al moment, però d'altra banda prudents, previsions legals, molt vàlides el 1992 o el 2001, avui han quedat desfasades, davant una realitat en què el grau de penetració d'ordinadors i el nombre de persones i entitats amb accés en banda ampla a Internet, amb les possibilitats obertes a altres tecnologies i plataformes, ja no es corresponen amb els serveis merament facultatius que la Llei esmentada permet i estimula a establir a les administracions.

El servei al ciutadà exigeix consagrar el seu dret a comunicar-se amb les administracions per mitjans electrònics. La contrapartida d'aquest dret és l'obligació d'aquestes de dotar-se dels mitjans i sistemes electrònics perquè aquest dret es pugui exercir. Aquesta és una de les grans novetats de la Llei: passar de la declaració d'impuls dels mitjans electrònics i informàtics –que es concreten en la pràctica en la simple possibilitat que algunes administra-

cions, o alguns dels seus òrgans, permetin les comunicacions per mitjans electrònics— a estar obligades a fer-ho perquè la Llei reconeix el dret dels ciutadans a establir relacions electròniques.

La Llei consagra la relació amb les administracions públiques per mitjans electrònics com un dret dels ciutadans i com una obligació correlativa per a aquestes administracions. El reconeixement d'aquest tal dret i la seva obligació corresponent s'erigeixen així en l'eix central del projecte de llei.

Però a l'entorn de l'eix esmentat s'han d'abordar molts altres aspectes que contribueixen a definir i concretar l'abast d'aquest dret. Així, per exemple, el dret es fa efectiu de manera real mitjançant la imposició, almenys en l'àmbit de l'Administració General de l'Estat i en els termes de la Llei, de l'obligació de posar a disposició de ciutadans i empreses almenys un punt d'accés general a través del qual els usuaris puguin, de forma senzilla, accedir a la informació i serveis de la seva competència; presentar sol·licituds i recursos; realitzar el tràmit d'audiència quan sigui procedent; efectuar pagaments o accedir a les notificacions i comunicacions que els remeti l'Administració pública.

També ha de trobar informació a l'esmentat punt d'accés únic sobre els serveis multicanal o que li siguin oferts per més d'un mitjà, tecnologia o plataforma.

II

La Llei s'articula a partir de les competències de l'Estat que li reconeix l'article 149.1.18 de la Constitució: «Bases del règim jurídic de les administracions públiques», d'una banda, i «procediment administratiu comú» d'una altra.

Així mateix, la regulació estatal, en el que té de bàsic, deixa marge als desplegaments autonòmics, i no es pot oblidar, a més, que l'objecte de les bases en aquest cas ha de permetre «en tot cas», d'acord amb aquest número 18, un «tractament comú» respecte d'aquestes.

En aquesta perspectiva, la regulació de l'Estat ha d'abordar els aspectes en què és obligatori que les previsions normatives siguin comunes, com és el cas de la interoperabilitat, les garanties de les comunicacions electròniques, els serveis a què tenen dret els ciutadans, la conservació de les comunicacions electròniques i els altres temes que s'aborden a la Llei per garantir que l'exercici del dret a relacionar-se electrònicament amb totes les administracions formi part d'aquest tractament comú que tenen.

La Llei 30/1992 es va limitar a obrir la possibilitat, com s'ha dit, d'establir relacions telemàtiques amb l'Administració, però l'hora actual demana una altra regulació que garanteixi, però ara de manera efectiva, un tractament comú dels ciutadans davant totes les administracions: que garanteixi, per començar i sobretot, el dret a establir relacions electròniques amb totes les administracions públiques. Les noves realitats, exigències i experiències que s'han anat posant de manifest; el mateix desenvolupament de la societat de la informació, la importància que una regulació clara, precisa i comuna dels drets dels ciutadans i el canvi de circumstàncies tecnològiques i socials exigeix actualitzar el contingut, molt diferent del de 1992, de la regulació bàsica que avui estigui a l'altura de les noves exigències. Aquesta regulació comuna exigeix reconèixer, avui, per exemple, el dret dels ciutadans —i no només la possibilitat— d'accedir mitjançant comunicacions electròniques a l'Administració.

III

El reconeixement general del dret d'accedir electrònicament a les administracions públiques té moltes altres conseqüències a les quals s'ha de donar solució i de les quals aquí, de forma resumida, se n'enumeren algunes.

Així, en primer lloc, la progressiva utilització de mitjans electrònics suscita la qüestió de la privacitat d'unes dades que es faciliten en relació amb un expedient concret però que, arxivades de forma electrònica com a conseqüència de la seva pròpia forma de transmissió, fan emergir el problema del seu ús no en el mateix expedient, en què és evident, per descomptat, però sí l'eventualitat del seu ús per altres serveis o dependències de l'Administració o de qualsevol Administració o en un altre expedient. Les normes de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal, han de ser suficients, i no es tracta de fer cap innovació en aquest aspecte, però sí d'establir previsions que garanteixin la utilització de les dades obtingudes de les comunicacions electròniques per al fi precís per al qual han estat remeses a l'Administració.

D'altra banda, els interessats en un procediment tenen dret d'accedir-hi i veure els documents. El mateix ha de passar, com a mínim, en un expedient iniciat electrònicament o tramitat d'aquesta manera. L'expedient esmentat ha de poder permetre l'accés en línia als interessats per verificar la situació de l'expedient, sense minva de totes les garanties de la privacitat.

En tot cas, la progressiva utilització de comunicacions electròniques, derivada del reconeixement del dret a comunicar-se electrònicament amb l'Administració, suscita la qüestió no ja de l'adaptació d'aquesta —recursos humans i materials— a una nova forma de relacionar-se amb els ciutadans, sinó també la qüestió de la manera d'adaptar les seves formes d'actuació i tramitació dels expedients i en general adaptar els procediments a la nova realitat que imposen les noves tecnologies.

El fet de reconèixer el dret dels ciutadans a comunicar-se electrònicament amb l'Administració planteja, en primer lloc, la necessitat de definir clarament la «seu» administrativa electrònica amb què s'estableixen les relacions, i de promoure un règim d'identificació, autenticació, contingut mínim, protecció jurídica, accessibilitat, disponibilitat i responsabilitat. També exigeix abordar la definició als efectes de la Llei d'una sèrie de termes i conceptes l'ús habitual dels quals obliga en un context de comunicacions electròniques a efectuar moltes precisions. És el que passa amb la definició d'expedient electrònic i de document electrònic; dels registres electrònics i de les notificacions electròniques o de l'abast i sistemes de segellaments de temps.

La consagració d'aquest dret dels ciutadans a comunicar-se electrònicament amb l'Administració suscita, també, per exemple, la qüestió de la forma d'utilitzar i arxivar les esmentades comunicacions. I ho planteja tant en el que es podria considerar la formació de l'expedient o l'arxiu d'oficina —el vinculat a la tramitació dels expedients—, com pel que fa a l'arxiu dels expedients ja tramitats.

Quant al funcionament intern de l'Administració, les noves tecnologies permeten oportunitats de millora (eficiència i reducció de costos) que fan ineludible la consideració de les formes de tramitació electrònica, tant per a la tramitació electrònica d'expedients, com per a qualsevol altra actuació interna de l'Administració, i s'aniran expandint gradualment amb l'objectiu de l'any 2009.

Certament, l'ús de mitjans electrònics no pot significar cap minva del dret de l'interessat en un expedient a accedir-hi de la forma tradicional, com tampoc pot suposar un fre o un retard perquè l'Administració internament adopti els mecanismes més adequats, en aquest cas mitjans electrònics, que li permetin millorar processos i reduir la despesa pública. Conjuguar els dos requeriments és possible gràcies a les mesures de la política de foment de desenvolupament de la societat de la informació que estan impulsant els últims anys. En aquest sentit l'Administració ha d'incorporar les noves tecnologies al seu funcionament intern i, simultàniament, s'ha de garantir que els ciutadans que per qualsevol motiu (no disponibilitat d'accés a les

noves tecnologies o falta de formació) no puguin accedir electrònicament a l'Administració pública, disposin dels mitjans adequats per seguir comunicant-se amb l'Administració amb els mateixos drets i garanties. La solució a aquest doble objectiu passa per la formació del personal al servei de l'Administració que atén el públic perquè facin possible la comunicació d'aquests ciutadans amb l'administració electrònica, així com per la disponibilitat de punts d'accés electrònic públics en seus administratives. O també, per descomptat, establir les previsions generals que siguin garantia dels drets dels ciutadans i d'un tractament igual davant totes les administracions en tots aquests supòsits.

En segon lloc és necessari regular la validesa dels documents i les seves còpies i la forma perquè el document electrònic operi amb plena validesa de manera convencional i, si s'escau, la forma en què els documents convencionals es transformen en documents electrònics.

Una altra qüestió que s'aborda és la de les plataformes que poden utilitzar els ciutadans o les mateixes administracions per establir les comunicacions electròniques. L'ordinador i Internet pot ser una via, però per descomptat no és l'única; les comunicacions via SMS poden ser una altra forma d'actuació que en algunes administracions ja s'estan utilitzant. La televisió digital terrestre, per exemple, també obre possibilitats amb què s'ha de comptar. La Llei no es pot limitar a regular l'ús dels canals electrònics disponibles avui dia, ja que la gran velocitat en el desenvolupament de les tecnologies de la informació fa possible l'aparició de nous instruments electrònics que l'administració electrònica podrà aplicar d'aquí a molt poc temps, i és necessari generalitzar la regulació d'aquests canals.

La Llei ha de partir del principi de llibertat dels ciutadans en l'elecció de la via o canal pel qual es volen comunicar amb l'Administració, si bé cada tecnologia pot ser apta per a una funció per raó de les seves característiques i de la fiabilitat i seguretat de les seves comunicacions.

IV

S'ha de recordar que l'impuls d'una administració electrònica també suposa donar resposta als compromisos comunitaris i a les iniciatives europees posades en marxa a partir de Consell Europeu de Lisboa i Santa Maria da Feira, continuat amb actuacions successives fins a l'actual comunicació de la Comissió «i2010: Una Societat de la Informació Europea per al creixement i l'ocupació».

L'impuls comunitari a la iniciativa e-Europa dona la màxima importància al desenvolupament de l'administració electrònica, buscant aprofitar totes les possibilitats de les noves tecnologies com un factor determinant del futur econòmic d'Europa.

En aquests anys de vigència de la iniciativa e-Europa l'àmbit d'actuació de l'administració electrònica ha crescut considerablement en successives revisions, fins a arribar al novembre del 2005, quan, després de la publicació de la comunicació relativa a i2010, es va aprovar, en la Cimera de Manchester, una resolució ministerial, amb objectius concrets per al desenvolupament de l'administració electrònica en la Unió. Després d'aquesta resolució es va aprovar el Pla d'acció sobre administració electrònica i2010, en què s'assenyala que els èxits de l'administració electrònica ja són clarament visibles en diversos països de la UE, i s'estima en 50.000 milions d'euros l'estalvi anual en tota la Unió que una implantació generalitzada d'aquesta podria generar.

Així mateix, el 12 de desembre de 2006, i per tal d'avançar en la consecució de l'objectiu fixat pel Consell Europeu de Lisboa, es va aprovar la Directiva 2006/123/CE, relativa als serveis al mercat interior.

Aquesta Directiva estableix, entre d'altres obligacions per als estats membres, facilitar per mitjans electrònics accés als tràmits relacionats amb les activitats de serveis i

a la informació d'interès tant per als prestadors d'aquests com per als destinataris.

Per això, i tenint en compte l'analogia d'aquesta finalitat amb l'objectiu d'aquesta Llei, s'hi fa una referència expressa a la informació i tràmits relacionats amb les activitats de serveis, de manera que els articles 6, 7 i 8 de la Directiva es poden considerar transposats per aquesta Llei.

D'altra banda, en el context internacional, també altres organismes s'han interessat en l'administració electrònica com a forma d'activar l'economia i millorar el govern dels països, com és el cas de l'OCDE, que va publicar el 2004 un estudi amb un títol gairebé autodescriptiu: «L'administració electrònica: un imperatiu», on destaca els estalvis que l'administració electrònica pot generar si se'ls permet augmentar la seva eficàcia.

També el Consell d'Europa, des d'una perspectiva més social, està analitzant l'administració electrònica com un motor de desenvolupament. El desembre del 2004 el Comitè de Ministres va adoptar una recomanació on s'assenyala que l'administració electrònica no és assumpte merament tècnic, sinó de governació democràtica.

V

En aquest context, una llei per a l'accés electrònic dels ciutadans a les administracions públiques es justifica en la creació d'un marc jurídic que faciliti l'extensió i utilització d'aquestes tecnologies. I el principal repte que té la implantació de les tecnologies de la informació i les comunicacions (TIC) a la societat en general i a l'Administració en particular és la generació de confiança suficient que elimini o minimitzi els riscos associats a la seva utilització. La desconfiança neix de la percepció, moltes vegades injustificada, d'una fragilitat més gran de la informació en suport electrònic, de possibles riscos de pèrdua de privacitat i de l'escassa transparència d'aquestes tecnologies.

D'altra banda, la legislació ha de proclamar i salvaguardar un principi fonamental com és la conservació de les garanties constitucionals i legals als drets dels ciutadans i en general de les persones que es relacionen amb l'Administració pública, una exigència que deriva de l'article 18.4 CE, que encomana a la llei la limitació de l'ús de la informàtica per preservar l'exercici dels drets constitucionals. Aquesta conservació exigeix afirmar la vigència dels drets fonamentals no només com a límit, sinó com a vector que orienta aquesta reforma legislativa d'acord amb el fi promocional consagrat a l'article 9.2 del nostre text fonamental, així com recollir les peculiaritats que exigeixen l'aplicació segura d'aquestes tecnologies. Aquests drets s'han de completar amb d'altres exigits pel nou suport electrònic de relacions, entre els quals hi ha d'haver el dret a l'ús efectiu d'aquests mitjans per al desenvolupament de les relacions de les persones amb l'Administració. Les consideracions anteriors cristal·litzaven en un Estatut del ciutadà davant l'administració electrònica que recull un elenc no limitatiu de les posicions del ciutadà en les seves relacions amb les administracions públiques, així com les garanties específiques per a la seva efectivitat.

Amb aquest fi, la Llei crea la figura del Defensor de l'Usuari, que ha d'atendre les queixes i realitzar els suggeriments i les propostes pertinents per millorar les relacions de ciutadans en el seu tracte amb les administracions públiques per mitjans electrònics.

D'una altra banda, mereix subratllar-se el paper d'avantguarda que correspon a les nostres empreses en el desenvolupament d'una verdadera societat de la informació i, per tant, d'una Administració accessible electrònicament. No debades, la integració de les tecnologies de la informació i les comunicacions (TIC) al dia a dia de l'empresa, necessària en virtut de les exigències de l'entorn obert i altament competitiu en què operen, ha estat i és palanca impulsora per al desenvolupament i la creixent

incorporació d'aquestes mateixes tecnologies a l'actuació administrativa. Alhora, representa una ajuda insubstituïble per afavorir l'expansió de la «cultura electrònica» entre els treballadors ciutadans.

Les empreses, en aquest sentit, poden exercir un paper coadjuvant clau per a la consecució dels objectius que pretén aquesta Llei. Les raons apuntades aconsellen un tractament específic d'aquells procediments i gestions que de forma més intensa afecten el desenvolupament de l'activitat empresarial.

A tot això es deu l'aprovació d'aquesta Llei d'accés electrònic dels ciutadans als serveis públics, en què s'inclouen les matèries següents amb l'estructura que es recull en els apartats següents.

VI

La Llei s'estructura en quatre títols, sis disposicions addicionals, una disposició transitòria, una de derogatòria i vuit de finals.

En el títol preliminar es defineixen l'objecte i les finalitats de la Llei, els principis generals a què s'ajusta, així com el seu àmbit d'aplicació. S'ha de destacar el caràcter bàsic de la Llei en els termes que estableix la disposició final primera, i per tant són aplicables a totes les administracions públiques els articles que es refereixen a la disposició final esmentada.

La Llei estableix, entre d'altres, el principi d'igualtat, perquè la utilització de comunicacions electròniques amb les administracions públiques no impliqui una discriminació per als ciutadans que es relacionin amb l'Administració per mitjans no electrònics.

En el títol primer estan recollits els drets dels ciutadans en les seves relacions amb les administracions públiques a través de mitjans electrònics. Per garantir el ple exercici d'aquests drets, s'estableix l'obligació de les administracions d'habilitar diferents canals o mitjans per a la prestació dels serveis electrònics.

Així mateix, s'estableix l'obligació de cada Administració de facilitar a les altres administracions les dades dels interessats que se li requereixin i estiguin en poder seu, en la tramitació d'un procediment, sempre que l'interessat hi presti consentiment exprés, el qual es pot emetre i recaptar per mitjans electrònics, amb el fi que els ciutadans no hagin d'aportar dades i documents que estan en poder de les administracions públiques.

Per vetllar per l'efectivitat dels drets reconeguts als ciutadans es preveu, en l'àmbit de l'Administració General de l'Estat, l'actuació de les inspeccions generals de serveis dels departaments ministerials i del Defensor de l'Usuari.

En el títol segon es regula el règim jurídic de l'administració electrònica. D'una banda, el capítol primer es dedica a la seu electrònica, com a adreça electrònica la gestió i administració de la qual correspon a una Administració pública funcionant amb plena responsabilitat respecte de la integritat, veracitat i actualització de la informació i els serveis a què es pot accedir a través d'aquesta. En la normativa de desplegament de la Llei, cada Administració ha de determinar els instruments de creació de les seues electròniques.

En el capítol segon es regulen les formes d'identificació i autenticació, tant dels ciutadans com dels òrgans administratius en l'exercici de les seves competències, i és destacable que s'habiliten diferents instruments d'acreditació, que s'han de concretar en la normativa aplicable a cada cas amb criteris de proporcionalitat. El document nacional d'identitat electrònic està habilitat amb caràcter general per a totes les relacions amb les administracions públiques, i per això s'ha d'impulsar com a fórmula per estendre l'ús general de la signatura electrònica. També s'estableix l'obligació per a qualsevol Administració d'admetre els certificats electrònics reconeguts en l'àmbit de la Llei de signatura electrònica.

També interessa destacar sobre aquesta qüestió, i per tal d'evitar la bretxa digital, la possibilitat que siguin funcionaris públics els qui acreditin la voluntat dels ciutadans, seguint el procediment establert, per a les seves relacions electròniques amb l'Administració.

El capítol tercer regula els registres, comunicacions i notificacions electròniques. La principal novetat és la nova regulació dels registres electrònics, de manera que es puguin convertir en un instrument que s'alliberi de la rigidesa actual i serveixin per a la presentació de qualsevol escrit o sol·licitud davant les administracions públiques.

La Llei regula les comunicacions electròniques dels ciutadans amb les administracions i d'aquestes entre si, per unir els criteris d'agilitat i de seguretat jurídica. El capítol quart, sobre els documents i arxius electrònics, estableix les condicions per reconèixer la validesa d'un document electrònic, regula tot el sistema de còpies electròniques, tant les realitzades a partir de documents emesos originàriament en paper, com les còpies de documents que ja estaven en suport electrònic i les condicions per realitzar en suport paper còpia d'originals emesos per mitjans electrònics, o viceversa.

El títol tercer tracta de la gestió electrònica dels procediments, desplega la regulació dels procediments administratius utilitzant mitjans electrònics i els criteris a seguir en la gestió electrònica, i té un cert paral·lelisme amb la regulació que trobem a la Llei 30/1992, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú. Així, es regula la iniciació, instrucció i terminació de procediments per mitjans electrònics.

En aquest títol s'ha de fer especial referència a l'obligació que s'estableix per a les administracions públiques de posar a disposició dels usuaris informació per mitjans electrònics sobre l'estat de tramitació dels procediments, tant per als gestionats en la seva totalitat per mitjans electrònics com per a la resta de procediments.

El títol quart està dedicat a la cooperació entre administracions per a l'impuls de l'administració electrònica. S'hi estableixen l'òrgan de cooperació en aquesta matèria de l'Administració General de l'Estat amb els de les comunitats autònomes i amb l'Administració local, i s'hi determinen els principis per garantir la interoperabilitat de sistemes d'informació així com les bases per impulsar la reutilització d'aplicacions i transferència de tecnologies entre administracions.

La Llei consta, finalment, de sis disposicions addicionals, una disposició transitòria, una de derogatòria i vuit de finals, entre les quals presenta especial rellevància la disposició final primera en què se citen els preceptes de la Llei que tenen caràcter bàsic a l'empara de l'article 149.1.18 de la Constitució.

També té un interès especial la disposició final tercera, ja que, amb independència de la data d'entrada en vigor de la Llei, s'hi assenyalen les dates per a l'efectivitat plena del dret dels ciutadans a relacionar-se amb les administracions públiques per mitjans electrònics, i s'hi estableixen els terminis que es consideren adequats per portar a terme les necessàries actuacions prèvies d'adequació per part de les diferents administracions públiques.

TÍTOL PRELIMINAR

De l'àmbit d'aplicació i els principis generals

Article 1. *Objecte de la Llei.*

1. Aquesta Llei reconeix el dret dels ciutadans a relacionar-se amb les administracions públiques per mitjans electrònics i regula els aspectes bàsics de la utilització de les tecnologies de la informació en l'activitat administrativa, en les relacions entre les administracions públiques,

així com en les relacions dels ciutadans amb aquestes amb la finalitat de garantir els seus drets, un tractament comú davant les administracions i la validesa i eficàcia de l'activitat administrativa en condicions de seguretat jurídica.

2. Les administracions públiques han d'utilitzar les tecnologies de la informació d'acord amb el que disposa aquesta Llei, i assegurar la disponibilitat, l'accés, la integritat, l'autenticitat, la confidencialitat i la conservació de les dades, les informacions i els serveis que gestionin en l'exercici de les seves competències.

Article 2. Àmbit d'aplicació.

1. Aquesta Llei, en els termes que expressa la seva disposició final primera, és aplicable:

a) A les administracions públiques, entenent per tals l'Administració General de l'Estat, les administracions de les comunitats autònomes i les entitats que integren l'Administració local, així com les entitats de dret públic que hi estan vinculades o en depenen.

b) Als ciutadans en les seves relacions amb les administracions públiques.

c) A les relacions entre les diferents administracions públiques.

2. Aquesta Llei no és aplicable a les administracions públiques en les activitats que portin a terme en règim de dret privat.

Article 3. Finalitats de la Llei.

Són fins d'aquesta Llei:

1. Facilitar l'exercici de drets i el compliment de deures per mitjans electrònics.

2. Facilitar l'accés per mitjans electrònics dels ciutadans a la informació i al procediment administratiu, amb especial atenció a l'eliminació de les barreres que limitin aquest accés.

3. Crear les condicions de confiança en l'ús dels mitjans electrònics, i establir les mesures necessàries per a la preservació de la integritat dels drets fonamentals, i en especial els relacionats amb la intimitat i la protecció de dades de caràcter personal, per mitjà de la garantia de la seguretat dels sistemes, les dades, les comunicacions, i els serveis electrònics.

4. Promoure la proximitat amb el ciutadà i la transparència administrativa, així com la millora continuada en la consecució de l'interès general.

5. Contribuir a la millora del funcionament intern de les administracions públiques, incrementant-ne l'eficàcia i l'eficiència mitjançant l'ús de les tecnologies de la informació, amb les degudes garanties legals en la realització de les seves funcions.

6. Simplificar els procediments administratius i proporcionar oportunitats de participació i més transparència, amb les degudes garanties legals.

7. Contribuir al desenvolupament de la societat de la informació en l'àmbit de les administracions públiques i a la societat en general.

Article 4. Principis generals.

La utilització de les tecnologies de la informació té les limitacions que estableixen la Constitució i la resta de l'ordenament jurídic. Han de respectar el ple exercici pels ciutadans dels drets que tenen reconeguts i ajustar-se als principis següents:

a) El respecte al dret a la protecció de dades de caràcter personal en els termes que estableix la Llei orgànica 15/1999, de protecció de les dades de caràcter personal, en les altres lleis específiques que regulen el tractament de la

informació i en les seves normes de desplegament, així com els drets a l'honor i a la intimitat personal i familiar.

b) Principi d'igualtat per tal que en cap cas l'ús de mitjans electrònics pugui implicar l'existència de restriccions o discriminacions per als ciutadans que es relacionin amb les administracions públiques per mitjans no electrònics, tant respecte a l'accés a la prestació de serveis públics com respecte a qualsevol actuació o procediment administratiu sense perjudici de les mesures adreçades a incentivar la utilització dels mitjans electrònics.

c) Principi d'accessibilitat a la informació i als serveis per mitjans electrònics en els termes que estableix la normativa vigent en aquesta matèria, a través de sistemes que permetin obtenir-los de manera segura i comprensible, garantint especialment l'accessibilitat universal i el disseny per a tots dels suports, canals i entorns amb la finalitat que totes les persones puguin exercir els seus drets en igualtat de condicions, incorporant les característiques necessàries per garantir l'accessibilitat d'aquells col·lectius que ho requereixin.

d) Principi de legalitat quant al manteniment de la integritat de les garanties jurídiques dels ciutadans davant les administracions públiques establertes a la Llei 30/1992, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

e) Principi de cooperació en la utilització de mitjans electrònics per les administracions públiques per tal de garantir tant la interoperabilitat dels sistemes i solucions adoptats per cadascuna d'aquestes com, si s'escau, la prestació conjunta de serveis als ciutadans. En particular, s'ha de garantir el reconeixement mutu dels documents electrònics i dels mitjans d'identificació i autenticació que s'ajustin al que disposa aquesta Llei.

f) Principi de seguretat en la implantació i utilització dels mitjans electrònics per les administracions públiques, en virtut del qual s'exigeix almenys el mateix nivell de garanties i seguretat que es requereix per a la utilització de mitjans no electrònics en l'activitat administrativa.

g) Principi de proporcionalitat, en virtut del qual només s'exigeixen les garanties i mesures de seguretat adequades a la naturalesa i circumstàncies dels diferents tràmits i actuacions. Així mateix només es requereixen als ciutadans les dades que siguin estrictament necessàries en atenció a la finalitat per a la qual se sol·licitin.

h) Principi de responsabilitat i qualitat en la veracitat i autenticitat de les informacions i serveis oferts per les administracions públiques a través de mitjans electrònics.

i) Principi de neutralitat tecnològica i d'adaptabilitat al progrés de les tècniques i sistemes de comunicacions electròniques garantint la independència en l'elecció de les alternatives tecnològiques pels ciutadans i per les administracions públiques, així com la llibertat de desenvolupar i implantar els avenços tecnològics en un àmbit de lliure mercat. A aquests efectes les administracions públiques han d'utilitzar estàndards oberts així com, si s'escau i de forma complementària, estàndards que siguin d'ús generalitzat pels ciutadans.

j) Principi de simplificació administrativa, pel qual es redueixin de manera substancial els temps i terminis dels procediments administratius, per aconseguir més eficàcia i eficiència en l'activitat administrativa.

k) Principi de transparència i publicitat del procediment, pel qual l'ús de mitjans electrònics ha de facilitar la màxima difusió, publicitat i transparència de les actuacions administratives.

Article 5. Definicions.

Als efectes de la present Llei, els termes que s'hi utilitzen tenen el sentit que estableix el seu annex.

TÍTOL PRIMER

Drets dels ciutadans a relacionar-se amb les administracions públiques per mitjans electrònics

Article 6. *Drets dels ciutadans.*

1. Es reconeix als ciutadans el dret a relacionar-se amb les administracions públiques utilitzant mitjans electrònics per a l'exercici dels drets que preveu l'article 35 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, així com per obtenir informacions, realitzar consultes i al·legacions, formular sol·licituds, manifestar consentiment, entaular pretensions, efectuar pagaments, realitzar transaccions i oposar-se a les resolucions i actes administratius.

2. A més, els ciutadans, en relació amb la utilització dels mitjans electrònics en l'activitat administrativa, i en els termes que preveu aquesta Llei, tenen els drets següents:

a) A escollir, entre els que en cada moment estiguin disponibles, el canal a través del qual es volen relacionar per mitjans electrònics amb les administracions públiques.

b) A no aportar les dades i documents que estiguin en poder de les administracions públiques, les quals han d'utilitzar mitjans electrònics per obtenir la informació esmentada sempre que, en el cas de dades de caràcter personal, tinguin el consentiment dels interessats en els termes que estableix la Llei orgànica 15/1999, de protecció de dades de caràcter personal, o una norma amb rang de Llei ho determini, llevat que hi hagi restriccions d'acord amb la normativa aplicable a les dades i documents recollits. El consentiment es pot emetre i acceptar per mitjans electrònics.

c) A la igualtat en l'accés electrònic als serveis de les administracions públiques.

d) A conèixer per mitjans electrònics l'estat de tramitació dels procediments en què estiguin interessats, excepte en els casos en què la normativa aplicable estableixi restriccions a l'accés a la informació sobre aquells.

e) A obtenir còpies electròniques dels documents electrònics que formin part de procediments en què tinguin la condició d'interessat.

f) A la conservació en format electrònic per les administracions públiques dels documents electrònics que formin part d'un expedient.

g) A obtenir els mitjans d'identificació electrònica necessaris. Les persones físiques poden utilitzar en tot cas els sistemes de signatura electrònica del document nacional d'identitat per a qualsevol tràmit electrònic amb qualsevol Administració pública.

h) A la utilització d'altres sistemes de signatura electrònica admesos en l'àmbit de les administracions públiques.

i) A la garantia de la seguretat i confidencialitat de les dades que figurin en els fitxers, sistemes i aplicacions de les administracions públiques.

j) A la qualitat dels serveis públics prestats per mitjans electrònics.

k) A elegir les aplicacions o sistemes per relacionar-se amb les administracions públiques sempre que utilitzin estàndards oberts o, si s'escau, aquells altres que siguin d'ús generalitzat pels ciutadans.

3. En particular, en els procediments relatius a l'establiment d'activitats de serveis, els ciutadans tenen dret a obtenir la informació següent a través de mitjans electrònics:

a) Els procediments i tràmits necessaris per accedir a les activitats de servei i per al seu exercici.

b) Les dades de les autoritats competents en les matèries relacionades amb les activitats de serveis, així com de les associacions i organitzacions professionals que hi estan relacionades.

c) Els mitjans i les condicions d'accés als registres i bases de dades públiques relatives a prestadors d'activitats de serveis i les vies de recurs en cas de litigi entre qualssevol autoritats competents, prestadors i destinataris.

Article 7. *Defensa dels drets dels ciutadans.*

1. En l'Administració General de l'Estat, es crea la figura del Defensor de l'Usuari de l'Administració electrònica, que ha de vetllar per la garantia dels drets reconeguts als ciutadans en aquesta Llei, sense perjudici de les competències atribuïdes en aquest àmbit a altres òrgans o entitats de dret públic. El nomena el Consell de Ministres a proposta del ministre d'Administracions Públiques entre persones de reconegut prestigi en la matèria. Està integrat al ministeri d'Administracions Públiques i ha d'exercir les seves funcions amb imparcialitat i independència funcional.

2. El Defensor de l'Usuari de l'administració electrònica ha d'elaborar, amb caràcter anual, un informe que ha d'eleva-se al Consell de Ministres i remetre's al Congrés dels Diputats. L'informe ha de contenir una anàlisi de les queixes i suggeriments rebuts així com la proposta de les actuacions i mesures que s'han d'adoptar en relació amb el que preveu l'apartat 1 d'aquest article.

3. Per a l'exercici de les seves funcions, el Defensor de l'Usuari de l'administració electrònica compta amb els recursos de l'Administració General de l'Estat amb l'assistència que, a aquest efecte, li prestin les inspeccions generals dels serveis dels departaments ministerials i la Inspecció General de Serveis de l'Administració Pública. En particular, les inspeccions dels serveis l'han d'assistir en l'elaboració de l'informe a què es refereix l'apartat anterior i l'han de mantenir permanentment informat de les queixes i suggeriments que es rebin en relació amb la prestació de serveis públics a través de mitjans electrònics. A aquests efectes, la Comissió Coordinadora de les inspeccions generals de serveis dels departaments ministerials ha de fer, en aquest àmbit, les funcions de coordinació que legalment té encomanades.

4. Per reglament s'ha de determinar l'estatut del Defensor de l'Usuari de l'Administració electrònica, així com la regulació de les seves relacions amb els òrgans a què es refereix l'apartat anterior d'aquest article.

Article 8. *Garantia de prestació de serveis i disposició de mitjans i instruments electrònics.*

1. Les administracions públiques han d'habilitar diferents canals o mitjans per a la prestació dels serveis electrònics, garantint en tot cas l'accés a aquests a tots els ciutadans, amb independència de les seves circumstàncies personals, mitjans o coneixements, de la forma que considerin adequada.

2. L'Administració General de l'Estat ha de garantir l'accés de tots els ciutadans als serveis electrònics proporcionats en el seu àmbit a través d'un sistema de diversos canals que, almenys, disposi dels mitjans següents:

a) Les oficines d'atenció presencial que es determinin, les quals han de posar a disposició dels ciutadans de forma lliure i gratuïta els mitjans i instruments necessaris per exercir els drets reconeguts a l'article 6 d'aquesta Llei, i han d'oferir assistència i orientació sobre la seva utilització, a càrrec del personal de les oficines en què s'ubiquin o bé per sistemes incorporats al mateix mitjà o instrument.

b) Punts d'accés electrònic, consistents en seus electròniques creades i gestionades pels departaments i organismes públics i disponibles per als ciutadans a través de xarxes de comunicació. En particular, s'ha de crear un punt d'accés general a través del qual els ciutadans, en les seves relacions amb l'Administració General de l'Estat i els seus organismes públics, puguin accedir a tota la informació i als serveis disponibles. Aquest punt d'accés general ha de contenir la relació de serveis a disposició dels ciutadans i l'accés a aquests, i s'ha de mantenir coordinat, almenys, amb els restants punts d'accés electrònic de l'Administració General de l'Estat i els seus organismes públics.

c) Serveis d'atenció telefònica que, en la mesura que els criteris de seguretat i les possibilitats tècniques ho permetin, facilitin als ciutadans l'accés a les informacions i serveis electrònics a què es refereixen els apartats anteriors.

Article 9. *Transmissions de dades entre administracions públiques.*

1. Per a un exercici eficaç del dret reconegut a l'apartat 6.2.b), cada Administració ha de facilitar l'accés de les restants administracions públiques a les dades relatives als interessats que figurin en poder seu i estiguin en suport electrònic, especificant les condicions, protocols i criteris funcionals o tècnics necessaris per accedir a les esmentades dades amb les màximes garanties de seguretat, integritat i disponibilitat, de conformitat amb el que disposa la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal i la seva normativa de desplegament.

2. La disponibilitat de les dades està limitada estrictament a les que les restants administracions requereixen als ciutadans per a la tramitació i resolució dels procediments i actuacions de la seva competència d'acord amb la seva normativa reguladora. L'accés a les dades de caràcter personal, a més, està condicionat al compliment de les condicions que estableix l'article 6.2.b) d'aquesta Llei.

TÍTOL SEGON

Règim jurídic de l'administració electrònica

CAPÍTOL I

De la seu electrònica

Article 10. *La seu electrònica.*

1. La seu electrònica és aquella adreça electrònica disponible per als ciutadans a través de xarxes de telecomunicacions la titularitat, gestió i administració de la qual correspon a una administració pública, òrgan o entitat administrativa en l'exercici de les seves competències.

2. L'establiment d'una seu electrònica comporta la responsabilitat del titular respecte de la integritat, veracitat i actualització de la informació i els serveis a què es pugui accedir a través d'aquesta.

3. Cada administració pública ha de determinar les condicions i instruments de creació de les seus electròniques, amb subjecció als principis de publicitat oficial, responsabilitat, qualitat, seguretat, disponibilitat, accessibilitat, neutralitat i interoperabilitat. En tot cas s'ha de garantir la identificació del titular de la seu, així com els mitjans disponibles per a la formulació de suggeriments i queixes.

4. Les seus electròniques han de disposar de sistemes que permetin l'establiment de comunicacions segures sempre que siguin necessàries.

5. La publicació a les seus electròniques d'informacions, serveis i transaccions ha de respectar els principis d'accessibilitat i usabilitat d'acord amb les normes establertes, estàndards oberts i, si s'escau, els altres que siguin d'ús generalitzat pels ciutadans.

Article 11. *Publicacions electròniques de butlletins oficials.*

1. La publicació dels diaris o butlletins oficials a les seus electròniques de l'administració, òrgan o entitat competent té els mateixos efectes, en les condicions i garanties que cada administració pública determini, que els atribuïts a la seva edició impresa.

2. La publicació del «Butlletí Oficial de l'Estat» a la seu electrònica de l'organisme competent té caràcter oficial i autèntic en les condicions i amb les garanties que es determinin per reglament, i de l'esmentada publicació deriven els efectes que preveuen el títol preliminar del Codi Civil i la resta de normes aplicables.

Article 12. *Publicació electrònica del tauler d'anuncis o edictes.*

La publicació d'actes i comunicacions que, per disposició legal o reglamentària, s'hagin de publicar al tauler d'anuncis o edictes pot ser substituïda o complementada per la seva publicació a la seu electrònica de l'organisme corresponent.

CAPÍTOL II

De la identificació i autenticació

SECCIÓ 1a DISPOSICIONS COMUNES

Article 13. *Formes d'identificació i autenticació.*

1. Les administracions públiques han d'admetre, en les seves relacions per mitjans electrònics, sistemes de signatura electrònica que siguin conformes al que estableix la Llei 59/2003, de 19 de desembre, de signatura electrònica, i que resultin adequats per garantir la identificació dels participants i, si s'escau, l'autenticitat i integritat dels documents electrònics.

2. Els ciutadans poden utilitzar els següents sistemes de signatura electrònica per relacionar-se amb les administracions públiques, d'acord amb el que cada Administració determini:

a) En tot cas, els sistemes de signatura electrònica incorporats al document nacional d'identitat, per a persones físiques.

b) Sistemes de signatura electrònica avançada, inclosos els basats en un certificat electrònic reconegut, admesos per les administracions públiques.

c) Altres sistemes de signatura electrònica, com la utilització de claus concertades en un registre previ com a usuari, l'aportació d'informació coneguda per les dues parts o altres sistemes no criptogràfics, en els termes i les condicions que es determinin en cada cas.

3. Les administracions públiques poden utilitzar els sistemes següents per a la seva identificació electrònica i per a l'autenticació dels documents electrònics que produeixin:

a) Sistemes de signatura electrònica basats en la utilització de certificats de dispositiu segur o mitjà equivalent que permeti identificar la seu electrònica i establir-hi comunicacions segures.

b) Sistemes de signatura electrònica per a l'actuació administrativa automatitzada.

c) Signatura electrònica del personal al servei de les administracions públiques.

d) Intercanvi electrònic de dades en entorns tancats de comunicació, d'acord amb el que s'hagi acordat específicament entre les parts.

SECCIÓ 2a IDENTIFICACIÓ DELS CIUTADANS I AUTENTICACIÓ DE LA SEVA ACTUACIÓ

Article 14. *Utilització del document nacional d'identitat.*

Les persones físiques poden utilitzar, en tot cas i amb caràcter universal, els sistemes de signatura electrònica incorporats al document nacional d'identitat en la seva relació per mitjans electrònics amb les administracions públiques. El règim d'utilització i efectes de l'esmentat document es regeix per la seva normativa reguladora.

Article 15. *Utilització de sistemes de signatura electrònica avançada.*

1. Els ciutadans, a més dels sistemes de signatura electrònica incorporats al document nacional d'identitat, referits a l'article 14, poden utilitzar sistemes de signatura electrònica avançada per identificar-se i autenticar els seus documents.

2. La relació de sistemes de signatura electrònica avançada admesos, amb caràcter general, en l'àmbit de cada Administració pública, ha de ser pública i accessible per mitjans electrònics. L'esmentada relació ha d'incloure, almenys, informació sobre els elements d'identificació utilitzats així com, si s'escau, les característiques dels certificats electrònics admesos, els prestadors que els expedixen i les especificacions de la signatura electrònica que es pot realitzar amb els esmentats certificats.

3. Els certificats electrònics expedits a entitats sense personalitat jurídica, previstos a la Llei 59/2003, de 19 de desembre, de signatura electrònica, poden ser admesos per les administracions públiques en els termes que aquestes determinin.

Article 16. *Utilització d'altres sistemes de signatura electrònica.*

1. Les administracions públiques poden determinar, tenint en compte les dades i els interessos afectats, i sempre de forma justificada, els casos i les condicions d'utilització pels ciutadans d'altres sistemes de signatura electrònica, com ara claus concertades en un registre previ, aportació d'informació coneguda per les dues parts o altres sistemes no criptogràfics.

2. En els casos en què s'utilitzin aquests sistemes per confirmar informació, propostes o esborranys remesos o exhibits per una administració pública, aquesta ha de garantir la integritat i el no rebuig per les dues parts dels documents electrònics concernits.

3. Quan sigui necessari, les administracions públiques han de certificar l'existència i el contingut de les actuacions dels ciutadans en què s'hagin utilitzat formes d'identificació i autenticació a què es refereix aquest article.

SECCIÓ 3a IDENTIFICACIÓ ELECTRÒNICA DE LES ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES I AUTENTICACIÓ DE L'EXERCICI DE LA SEVA COMPETÈNCIA

Article 17. *Identificació de les seues electròniques.*

Les seues electròniques han d'utilitzar, per identificar-se i garantir una comunicació segura, sistemes de signatura electrònica basats en certificats de dispositiu segur o mitjà equivalent.

Article 18. *Sistemes de signatura electrònica per a l'actuació administrativa automatitzada.*

1. Per a la identificació i l'autenticació de l'exercici de la competència en l'actuació administrativa automatitzada, cada administració pública pot determinar els supòsits d'utilització dels sistemes de signatura electrònica següents:

a) Segell electrònic d'una administració pública, òrgan o entitat de dret públic, basat en certificat electrònic que reuneixi els requisits exigits per la legislació de signatura electrònica.

b) Codi segur de verificació vinculat a l'administració pública, òrgan o entitat i, si s'escau, a la persona signant del document; en tot cas s'ha de permetre la comprovació de la integritat del document mitjançant l'accés a la seua electrònica corresponent.

2. Els certificats electrònics a què es fa referència a l'apartat 1.a) han d'incloure el número d'identificació fiscal i la denominació corresponent, i poden contenir la identitat de la persona titular en el cas dels segells electrònics d'òrgans administratius.

3. La relació de segells electrònics utilitzats per cada administració pública, incloent les característiques dels certificats electrònics i els prestadors que els expedixen, ha de ser pública i accessible per mitjans electrònics. A més, cada administració pública ha d'adoptar les mesures adequades per facilitar la verificació dels seus segells electrònics.

Article 19. *Signatura electrònica del personal al servei de les administracions públiques.*

1. Sense perjudici del que preveuen els articles 17 i 18, la identificació i autenticació de l'exercici de la competència de l'Administració pública, òrgan o entitat actuant, quan utilitzi mitjans electrònics, es realitza mitjançant signatura electrònica del personal al seu servei, d'acord amb el que disposen els apartats següents.

2. Cada Administració pública pot proveir el seu personal de sistemes de signatura electrònica, els quals poden identificar de forma conjunta el titular del lloc de treball o càrrec i l'Administració o òrgan en què presta els seus serveis.

3. La signatura electrònica basada en el document nacional d'identitat es pot utilitzar als efectes d'aquest article.

Article 20. *Intercanvi electrònic de dades en entorns tancats de comunicació.*

1. Els documents electrònics transmesos en entorns tancats de comunicacions establerts entre administracions públiques, òrgans i entitats de dret públic es consideren vàlids als efectes d'autenticació i identificació dels emissors i receptors en les condicions que estableix el present article.

2. Quan els participants en les comunicacions pertanyin a una mateixa administració pública, aquesta ha de determinar les condicions i garanties per les quals es regeix que, almenys, comprengui la relació d'emissors i receptors autoritzats i la naturalesa de les dades que s'han d'intercanviar.

3. Quan els participants pertanyin a diferents administracions, les condicions i garanties que esmenta l'apartat anterior s'han d'establir mitjançant conveni.

4. En tot cas s'ha de garantir la seguretat de l'entorn tancat de comunicacions i la protecció de les dades que es transmetin.

SECCIÓ 4a DE LA INTEROPERABILITAT I DE L'ACREDITACIÓ
I REPRESENTACIÓ DELS CIUTADANS

Article 21. *Interoperabilitat de la identificació i autenticació per mitjà de certificats electrònics.*

1. Els certificats electrònics reconeguts emesos per prestadors de serveis de certificació han de ser admesos per les administracions públiques com a vàlids per relacionar-s'hi, sempre que el prestador de serveis de certificació posi a disposició de les administracions públiques la informació que calgui en condicions que resultin tecnològicament viables i sense que els suposi cap cost.

2. Els sistemes de signatura electrònica utilitzats o admesos per alguna administració pública diferents dels basats en els certificats a què es refereix l'apartat anterior també poden ser admesos per altres administracions, d'acord amb principis de reconeixement mutu i reciprocitat.

3. L'Administració General de l'Estat ha de disposar, almenys, d'una plataforma de verificació de l'estat de revocació de tots els certificats admesos en l'àmbit de les administracions públiques que ha de ser d'accés lliure per part de tots els departaments i administracions. Cada administració pública pot disposar dels mecanismes necessaris per a la verificació de l'estat de revocació i la signatura amb els certificats electrònics admesos en el seu àmbit de competència.

Article 22. *Identificació i autenticació dels ciutadans per un funcionari públic.*

1. En els casos en què per a la realització de qualsevol operació per mitjans electrònics es requereixi la identificació o autenticació del ciutadà mitjançant algun instrument dels que preveu l'article 13 que ell no tingui, la identificació o autenticació pot ser realitzada vàlidament per funcionaris públics mitjançant l'ús del sistema de signatura electrònica del qual estiguin dotats.

2. Per a l'eficàcia del que disposa l'apartat anterior, el ciutadà s'ha d'identificar i prestar el seu consentiment exprés, i n'ha de quedar constància per als casos de discrepància o litigi.

3. Cada administració pública ha de mantenir actualitzat un registre dels funcionaris habilitats per a la identificació o autenticació que regula aquest article.

Article 23. *Formes de representació.*

Sense perjudici del que disposa l'article 13.2, les administracions públiques poden habilitar amb caràcter general o específic persones físiques o jurídiques autoritzades per realitzar determinades transaccions electròniques en representació dels interessats. L'habilitació ha d'especificar les condicions i obligacions a què es comprometen els que així adquireixin la condició de representants, i determinar la presumpció de validesa de la representació llevat que la normativa aplicable prevegi una altra cosa. Les administracions públiques poden requerir, en qualsevol moment, l'acreditació de la representació.

CAPÍTOL III

Dels registres, les comunicacions i les notificacions electròniques

SECCIÓ 1a DELS REGISTRES

Article 24. *Registres electrònics.*

1. Les administracions públiques han de crear registres electrònics per a la recepció i remissió de sol·licituds, escrits i comunicacions.

2. Els registres electrònics poden admetre:

a) Documents electrònics normalitzats corresponents als serveis, procediments i tràmits que s'especifiquin d'acord amb el que disposa la norma de creació del registre, formalitzats d'acord amb formats preestablerts.

b) Qualsevol sol·licitud, escrit o comunicació diferent dels que esmenta l'apartat anterior adreçat a qualsevol òrgan o entitat de l'àmbit de l'administració titular del registre.

3. En cada Administració pública ha d'haver-hi, almenys, un sistema de registres electrònics suficient per rebre tot tipus de sol·licituds, escrits i comunicacions adreçats a l'esmentada Administració pública. Les administracions públiques, mitjançant convenis de col·laboració, poden habilitar els seus respectius registres per a la recepció de les sol·licituds, escrits i comunicacions de la competència d'una altra Administració que es determinin en el conveni corresponent.

4. En l'àmbit de l'Administració General de l'Estat s'han d'automatitzar les oficines de registre físiques a què es refereix l'article 38 de la Llei 30/1992, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, a fi de garantir la interconnexió de totes les seves oficines i possibilitar l'accés per mitjans electrònics als assentaments registrals i a les còpies electròniques dels documents presentats.

Article 25. *Creació i funcionament.*

1. Les disposicions de creació de registres electrònics es publiquen en el diari oficial corresponent i el seu text íntegre ha d'estar disponible per a consulta a la seu electrònica d'accés al registre. En tot cas, les disposicions de creació de registres electrònics han d'especificar l'òrgan o unitat responsable de la seva gestió, així com la data i l'hora oficial i els dies declarats inhàbils als efectes que preveu l'article següent.

2. A la seu electrònica d'accés al registre, hi ha de figurar la relació actualitzada de les sol·licituds, escrits i comunicacions a què es refereix l'apartat 2.a) de l'article anterior que s'hi poden presentar així com, si s'escau, la possibilitat de presentació de sol·licituds, escrits i comunicacions a què es refereix l'apartat 2.b) de l'article esmentat.

3. Els registres electrònics han d'emetre automàticament un rebut consistent en una còpia autenticada de l'escrit, sol·licitud o comunicació de què es tracti, incloent la data i l'hora de presentació i el número d'entrada de registre.

4. Es poden aportar documents que acompanyin la corresponent sol·licitud, escrit o comunicació, sempre que compleixin els estàndards de format i requisits de seguretat que determinin els Esquemes Nacionals d'Interoperabilitat i de Seguretat. Els registres electrònics han de generar rebuts acreditatius del lliurament d'aquests documents que garanteixin la integritat i el no rebuig dels documents aportats.

Article 26. *Còmput de terminis.*

1. Els registres electrònics es regeixen als efectes de còmput dels terminis imputables tant als interessats com a les administracions públiques per la data i l'hora oficial de la seu electrònica d'accés, que ha de disposar de les mesures de seguretat necessàries per garantir la seva integritat i ha de figurar visible.

2. Els registres electrònics han de permetre la presentació de sol·licituds, escrits i comunicacions tots els dies de l'any durant les vint-i-quatre hores.

3. Als efectes del còmput de termini fixat en dies hàbils o naturals, i pel que fa al compliment de terminis pels interessats, la presentació en un dia inhàbil s'entén

realitzada a la primera hora del primer dia hàbil següent, llevat que una norma permeti expressament la recepció en dia inhàbil.

4. L'inici del còmput dels terminis que hagin de complir els òrgans administratius i entitats de dret públic ve determinat per la data i l'hora de presentació en el mateix registre o, en el cas que preveu l'apartat 2.b de l'article 24, per la data i l'hora d'entrada en el registre del destinatari. En tot cas, la data efectiva d'inici del còmput de terminis ha de ser comunicada a qui va presentar l'escrit, sol·licitud o comunicació.

5. Cada seu electrònica on hi hagi disponible un registre electrònic determina, tenint en compte l'àmbit territorial on exerceix les seves competències el titular d'aquella, els dies que es consideren inhàbils als efectes dels apartats anteriors. En tot cas, no és aplicable als registres electrònics el que disposa l'article 48.5 de la Llei 30/1992, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

SECCIÓ 2a DE LES COMUNICACIONS I LES NOTIFICACIONS ELECTRÒNIQUES

Article 27. *Comunicacions electròniques.*

1. Els ciutadans poden escollir en tot moment la manera de comunicar-se amb les administracions públiques, sigui o no per mitjans electrònics, excepte en els casos en què d'una norma amb rang de Llei s'estableixi o infereixi la utilització d'un mitjà no electrònic. L'opció de comunicar-se per uns mitjans o altres no vincula el ciutadà, que en qualsevol moment pot optar per un mitjà diferent de l'inicialment elegit.

2. Les administracions públiques han d'utilitzar mitjans electrònics en les seves comunicacions amb els ciutadans sempre que així ho hagin sol·licitat o consentit expressament. La sol·licitud i el consentiment, en tot cas, es poden emetre i demanar per mitjans electrònics.

3. Les comunicacions a través de mitjans electrònics són vàlides sempre que hi hagi constància de la transmissió i recepció, de les dates, del contingut íntegre de les comunicacions i s'identifiqui fidedignament el remitent i el destinatari.

4. Les administracions han de publicar, en el corresponent diari oficial i a la mateixa seu electrònica, els mitjans electrònics que els ciutadans poden utilitzar en cada cas en l'exercici del seu dret a comunicar-s'hi.

5. Els requisits de seguretat i integritat de les comunicacions s'han d'establir en cada cas de forma apropiada al caràcter de les dades que en són objecte, d'acord amb criteris de proporcionalitat, conforme al que disposa la legislació vigent en matèria de protecció de dades de caràcter personal.

6. Per reglament, les administracions públiques poden establir l'obligatorietat de comunicar-se amb aquestes utilitzant només mitjans electrònics, quan els interessats es corresponguin amb persones jurídiques o col·lectius de persones físiques que amb motiu de la seva capacitat econòmica o tècnica, dedicació professional o altres motius acreditats tinguin garantit l'accés i disponibilitat dels mitjans tecnològics necessaris.

7. Les administracions públiques han d'utilitzar preferentment mitjans electrònics en les seves comunicacions amb altres administracions públiques. Les condicions que regeixen aquestes comunicacions s'han de determinar entre les administracions públiques participants.

Article 28. *Pràctica de la notificació per mitjans electrònics.*

1. Perquè la notificació es practiqui utilitzant algun mitjà electrònic es requereix que l'interessat hagi assenyalat l'esmentat mitjà com a preferent o n'hagi consentit la

utilització, sense perjudici del que disposa l'article 27.6. Tant la indicació de la preferència en l'ús de mitjans electrònics com el consentiment esmentats anteriorment es poden emetre i demanar, en tot cas, per mitjans electrònics.

2. El sistema de notificació ha de permetre acreditar la data i l'hora en què es produeixi la posada a disposició de l'interessat de l'acte objecte de notificació, així com la d'accés al seu contingut, moment a partir del qual la notificació s'entén practicada a tots els efectes legals.

3. Quan, havent-hi constància de la posada a disposició, transcorrin deu dies naturals sense que s'accedeixi al seu contingut, s'entén que la notificació ha estat rebutjada amb els efectes que preveu l'article 59.4 de la Llei 30/1992, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, i normes concordants, llevat que d'ofici o a instància del destinatari es comprovi la impossibilitat tècnica o material de l'accés.

4. Durant la tramitació del procediment l'interessat pot requerir a l'òrgan corresponent que les notificacions successives no es practiquin per mitjans electrònics, i s'utilitzin els altres mitjans admesos a l'article 59 de la Llei 30/1992, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, excepte en els casos que preveu l'article 27.6 d'aquesta Llei.

5. Produeix els efectes propis de la notificació per compareixença l'accés electrònic dels interessats al contingut de les actuacions administratives corresponents, sempre que quedi constància de l'accés esmentat.

CAPÍTOL IV

Dels documents i els arxius electrònics

Article 29. *Document administratiu electrònic.*

1. Les administracions públiques poden emetre vàlidament per mitjans electrònics els documents administratius a què es refereix l'article 46 de la Llei 30/1992, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, sempre que incorporin una o diverses signatures electròniques d'acord amb el que estableix la secció 3a del capítol II d'aquesta Llei.

2. Els documents administratius han d'incloure referència temporal, que s'ha de garantir a través de mitjans electrònics quan la naturalesa del document ho requereixi.

3. L'Administració General de l'Estat, en la seva relació de prestadors de serveis de certificació electrònica, ha d'especificar els que amb caràcter general estiguin admesos per prestar serveis de segellament de temps.

Article 30. *Còpies electròniques.*

1. Les còpies realitzades per mitjans electrònics de documents electrònics emesos pel mateix interessat o per les administracions públiques, mantenint o no el format original, tenen immediatament la consideració de còpies autèntiques amb l'eficàcia que preveu l'article 46 de la Llei 30/1992, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, sempre que el document electrònic original estigui en poder de l'Administració, i que la informació de signatura electrònica i, si s'escau, de segellament de temps permetin comprovar la coincidència amb el document esmentat.

2. Les còpies realitzades per les administracions públiques, utilitzant mitjans electrònics, de documents emesos originalment per les administracions públiques en suport paper tenen la consideració de còpies autèntiques sempre que es compleixin els requeriments i actuacions que preveu l'article 46 de la Llei 30/1992, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

3. Les administracions públiques poden obtenir imatges electròniques dels documents privats aportats pels ciutadans, amb la seva mateixa validesa i eficàcia, a través de processos de digitalització que en garanteixin l'autenticitat, la integritat i la conservació del document imatge, del qual s'ha de deixar constància. Aquesta obtenció es pot fer de forma automatitzada, mitjançant el segell electrònic corresponent.

4. En els casos de documents emesos originalment en suport paper dels quals s'hagin efectuat còpies electròniques d'acord amb el que disposa aquest article, es poden destruir els originals en els termes i amb les condicions que estableixi cada administració pública.

5. Les còpies realitzades en suport paper de documents públics administratius emesos per mitjans electrònics i signats electrònicament tenen la consideració de còpies autèntiques sempre que incloguin la impressió d'un codi generat electrònicament o altres sistemes de verificació que permetin contrastar-ne l'autenticitat mitjançant l'accés als arxius electrònics de l'Administració pública, òrgan o entitat emissora.

Article 31. *Arxiu electrònic de documents.*

1. Es poden emmagatzemar per mitjans electrònics tots els documents utilitzats en les actuacions administratives.

2. Els documents electrònics que continguin actes administratius que afectin drets o interessos dels particulars s'han de conservar en suports d'aquesta naturalesa, ja sigui en el mateix format a partir del qual es va originar el document o en un altre qualsevol que assegurï la identitat i integritat de la informació necessària per reproduir-lo. S'ha d'assegurar en tot cas la possibilitat de traslladar les dades a altres formats i suports que garanteixin l'accés des de diferents aplicacions.

3. Els mitjans o suports en què s'emmagatzemin documents han de disposar de mesures de seguretat que garanteixin la integritat, autenticitat, confidencialitat, qualitat, protecció i conservació dels documents emmagatzemats. En particular, han d'assegurar la identificació dels usuaris i el control d'accés, així com el compliment de les garanties previstes en la legislació de protecció de dades.

Article 32. *Expedient electrònic.*

1. L'expedient electrònic és el conjunt de documents electrònics corresponents a un procediment administratiu, sigui quin sigui el tipus d'informació que continguin.

2. La foliació dels expedients electrònics s'ha de portar a terme mitjançant un índex electrònic, signat per l'Administració, òrgan o entitat actuant, segons escaigui. Aquest índex ha de garantir la integritat de l'expedient electrònic i permetre recuperar-lo sempre que calgui, i és admissible que un mateix document formi part de diferents expedients electrònics.

3. La tramesa d'expedients es pot substituir a tots els efectes legals per la posada a disposició de l'expedient electrònic, i l'interessat té dret a obtenir-ne còpia.

TÍTOL TERCER

De la gestió electrònica dels procediments

CAPÍTOL I

Disposicions comunes

Article 33. *Utilització de mitjans electrònics.*

1. La gestió electrònica de l'activitat administrativa ha de respectar la titularitat i l'exercici de la competència

per l'administració pública, òrgan o entitat que la tingui atribuïda i el compliment dels requisits formals i materials establerts en les normes que regulin la corresponent activitat. A aquests efectes, i en tot cas sota criteris de simplificació administrativa, s'ha d'impulsar l'aplicació de mitjans electrònics als processos de treball i la gestió dels procediments i de l'actuació administrativa.

2. En l'aplicació de mitjans electrònics a l'activitat administrativa es considera l'adequada dotació de recursos i mitjans materials al personal que els hagi d'utilitzar, així com la necessària formació sobre la seva utilització.

Article 34. *Criteris per a la gestió electrònica.*

L'aplicació de mitjans electrònics a la gestió dels procediments, processos i serveis sempre va precedida de la realització d'una anàlisi de redisseny funcional i simplificació del procediment, procés o servei, en la qual s'han de considerar especialment els aspectes següents:

a) La supressió o reducció de la documentació requerida als ciutadans, mitjançant la substitució per dades, transmissions de dades o certificacions, o la regulació de la seva aportació en finalitzar la tramitació.

b) La previsió de mitjans i instruments de participació, transparència i informació.

c) La reducció dels terminis i temps de resposta.

d) La racionalització de la distribució de les càrregues de treball i de les comunicacions internes.

CAPÍTOL II

Utilització de mitjans electrònics en la tramitació del procediment

Article 35. *Iniciació del procediment per mitjans electrònics.*

1. La iniciació d'un procediment administratiu a sol·licitud d'un interessat per mitjans electrònics requereix la posada a disposició dels interessats dels corresponents models o sistemes electrònics de sol·licitud a la seu electrònica que han de ser accessibles sense altres restriccions tecnològiques que les estrictament derivades de la utilització d'estàndards en els termes que estableix l'apartat i) de l'article 4 i criteris de comunicació i seguretat aplicables d'acord amb les normes i protocols nacionals i internacionals.

2. Els interessats poden aportar a l'expedient còpies digitalitzades dels documents, i n'hauran de garantir la fidelitat amb l'original mitjançant la utilització de signatura electrònica avançada. L'Administració pública pot sol·licitar del corresponent arxiu la confrontació del contingut de les còpies aportades. Davant la impossibilitat d'aquesta confrontació i amb caràcter excepcional, pot requerir al particular l'exhibició del document o de la informació original. L'aportació de les còpies implica l'autorització a l'Administració perquè accedeixi i tracti la informació personal continguda en aquests documents.

3. Per tal de facilitar-ne i promoure'n l'ús, els sistemes normalitzats de sol·licitud poden incloure comprovacions automàtiques de la informació aportada respecte de dades emmagatzemades en sistemes propis o pertanyents a altres administracions i, fins i tot, poden oferir el formulari emplenat, en tot o en part, amb la finalitat que el ciutadà verifiqui la informació i, si s'escau, la modifiqui i completi.

Article 36. *Instrucció del procediment utilitzant mitjans electrònics.*

1. Les aplicacions i sistemes d'informació utilitzats per a la instrucció per mitjans electrònics dels procedi-

ments han de garantir el control dels temps i terminis, la identificació dels òrgans responsables dels procediments així com la tramitació ordenada dels expedients, i facilitar la simplificació i la publicitat dels procediments.

2. Els sistemes de comunicació utilitzats en la gestió electrònica dels procediments per a les comunicacions entre els òrgans i unitats interventors als efectes d'emissió i recepció d'informes o altres actuacions han de complir els requisits que estableix aquesta Llei.

3. Quan s'utilitzin mitjans electrònics per a la participació dels interessats en la instrucció del procediment als efectes de l'exercici del seu dret a presentar al·legacions en qualsevol moment anterior a la proposta de resolució o en la pràctica del tràmit d'audiència quan sigui procedent, s'han d'utilitzar els mitjans de comunicació i notificació que preveuen els articles 27 i 28 d'aquesta Llei.

Article 37. Accés dels interessats a la informació sobre l'estat de tramitació.

1. En els procediments administratius gestionats en la seva totalitat electrònicament, l'òrgan que tramita el procediment ha de posar a disposició de l'interessat un servei electrònic d'accés restringit on aquest pugui consultar, prèvia identificació, almenys la informació sobre l'estat de tramitació del procediment, llevat que la normativa aplicable estableixi restriccions a la informació esmentada. La informació sobre l'estat de tramitació del procediment ha de comprendre la relació dels actes de tràmit realitzats, amb indicació sobre el seu contingut, així com la data en què van ser dictats.

2. A la resta dels procediments s'han d'habilitar igualment serveis electrònics d'informació de l'estat de la tramitació que comprenguin, almenys, la fase en què està el procediment i l'òrgan o unitat responsable.

Article 38. Terminació dels procediments per mitjans electrònics.

1. La resolució d'un procediment utilitzant mitjans electrònics ha de garantir la identitat de l'òrgan competent mitjançant l'ús d'alguns dels instruments que preveuen els articles 18 i 19 d'aquesta Llei.

2. Es poden adoptar i notificar resolucions de forma automatitzada en els procediments en què així estigui previst.

Article 39. Actuació administrativa automatitzada.

En cas d'actuació automatitzada s'ha d'establir prèviament l'òrgan o òrgans competents, segons els casos, per a la definició de les especificacions, programació, manteniment, supervisió i control de qualitat i, si s'escau, auditoria del sistema d'informació i del seu codi font. Així mateix, s'ha d'indicar l'òrgan que ha de ser considerat responsable als efectes d'impugnació.

TÍTOL QUART

Cooperació entre administracions per a l'impuls de l'administració electrònica

CAPÍTOL I

Marc institucional de cooperació en matèria d'administració electrònica

Article 40. Comitè Sectorial d'administració electrònica.

1. El Comitè Sectorial d'administració electrònica, dependent de la Conferència Sectorial d'Administració

Pública, és l'òrgan tècnic de cooperació de l'Administració General de l'Estat, de les administracions de les comunitats autònomes i de les entitats que integren l'Administració local en matèria d'administració electrònica.

2. El Comitè Sectorial de l'administració electrònica vetlla pel compliment dels fins i principis que estableix aquesta Llei, i en particular desenvolupa les funcions següents:

a) Assegurar la compatibilitat i interoperabilitat dels sistemes i aplicacions utilitzats per les administracions públiques.

b) Preparar plans i programes conjunts d'actuació per impulsar el desenvolupament de l'administració electrònica a Espanya.

3. Quan per les matèries tractades resulti d'interès es pot convidar les organitzacions, corporacions o agents socials que es consideri convenient en cada cas a participar en les deliberacions del Comitè Sectorial.

CAPÍTOL II

Cooperació en matèria d'interoperabilitat de sistemes i aplicacions

Article 41. Interoperabilitat dels sistemes d'informació.

Les administracions públiques han d'utilitzar les tecnologies de la informació en les seves relacions amb les altres administracions i amb els ciutadans, aplicant mesures informàtiques, tecnològiques, organitzatives, i de seguretat, que garanteixin un adequat nivell d'interoperabilitat tècnica, semàntica i organitzativa i evitin discriminació als ciutadans per raó de la seva elecció tecnològica.

Article 42. Esquema Nacional d'Interoperabilitat i Esquema Nacional de Seguretat.

1. L'Esquema Nacional d'Interoperabilitat comprèn el conjunt de criteris i recomanacions en matèria de seguretat, conservació i normalització de la informació, dels formats i de les aplicacions que han de tenir en compte les administracions públiques per prendre decisions tecnològiques que garanteixin la interoperabilitat.

2. L'Esquema Nacional de Seguretat té per objecte establir la política de seguretat en la utilització de mitjans electrònics en l'àmbit d'aquesta Llei, i està constituït pels principis bàsics i requisits mínims que permetin una protecció adequada de la informació.

3. Els dos esquemes s'elaboren amb la participació de totes les administracions i els ha d'aprovar un Reial decret del Govern, a proposta de la Conferència Sectorial d'Administració Pública i amb l'informe previ de la Comissió Nacional d'Administració Local, i s'han de mantenir actualitzats de manera permanent.

4. En l'elaboració dels dos esquemes s'han de tenir en compte les recomanacions de la Unió Europea, la situació tecnològica de les diferents administracions públiques, així com els serveis electrònics ja existents. A aquests efectes han de considerar la utilització d'estàndards oberts així com, si s'escau i de forma complementària, estàndards que siguin d'ús generalitzat pels ciutadans.

Article 43. Xarxa de comunicacions de les administracions públiques espanyoles.

L'Administració General de l'Estat, les administracions autonòmiques i les entitats que integren l'Administració local, així com els consorcis o altres entitats de cooperació constituïts a aquests efectes per aquestes, han d'adoptar les mesures necessàries i incorporar en els seus respectius àmbits les tecnologies necessàries per possibilitar la

interconnexió de les seves xarxes amb la finalitat de crear una xarxa de comunicacions que interconnecti els sistemes d'informació de les administracions públiques espanyoles i permeti l'intercanvi d'informació i serveis entre aquestes, així com la interconnexió amb les xarxes de les institucions de la Unió Europea i d'altres estats membres.

Article 44. *Xarxa integrada d'atenció al ciutadà.*

1. Les administracions públiques poden subscriure convenis de col·laboració per tal d'articular mesures i instruments de col·laboració per a la implantació coordinada i normalitzada d'una xarxa d'espais comuns o finestretes úniques.

2. En particular, i de conformitat amb el que disposa l'apartat anterior, s'han d'implantar espais comuns o finestretes úniques per obtenir la informació que preveu l'article 6.3 d'aquesta Llei i per realitzar els tràmits i procediments a què fa referència l'apartat a) de l'article esmentat.

CAPÍTOL III

Reutilització d'aplicacions i transferència de tecnologies

Article 45. *Reutilització de sistemes i aplicacions de propietat de l'Administració.*

1. Les administracions titulars dels drets de propietat intel·lectual d'aplicacions, desenvolupades pels seus serveis o el desenvolupament de les quals hagi estat objecte de contractació, les poden posar a disposició de qualsevol Administració sense contraprestació i sense necessitat de conveni.

2. Les aplicacions a què es refereix l'apartat anterior poden ser declarades de fonts obertes, quan d'això derivi una transparència més gran en el funcionament de l'Administració pública o es fomenti la incorporació dels ciutadans a la societat de la informació.

Article 46. *Transferència de tecnologia entre administracions.*

1. Les administracions públiques han de mantenir directoris actualitzats d'aplicacions per a la seva lliure reutilització, especialment en aquells camps d'especial interès per al desenvolupament de l'administració electrònica i de conformitat amb el que estableixi l'Esquema Nacional d'Interoperabilitat.

2. L'Administració General de l'Estat, a través d'un centre per a la transferència de la tecnologia, ha de mantenir un directori general d'aplicacions per a la seva reutilització, prestar assistència tècnica per a la lliure reutilització d'aplicacions i impulsar el desenvolupament d'aplicacions, formats i estàndards comuns d'especial interès per al desenvolupament de l'administració electrònica en el marc dels esquemes nacionals d'interoperabilitat i seguretat.

Disposició addicional primera. *Reunió d'òrgans col·legiats per mitjans electrònics.*

1. Els òrgans col·legiats es poden constituir i poden adoptar acords utilitzant mitjans electrònics, amb respecte als tràmits essencials que estableixen els articles 26 i el 27.1 de la Llei 30/1992, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

2. A l'Administració General de l'Estat, el que preveu l'apartat anterior s'efectua d'acord amb les especialitats següents:

a) S'ha de garantir la realització efectiva dels principis que la legislació estableix respecte de la convocatòria,

accés a la informació i comunicació de l'ordre del dia, on s'han d'especificar els temps en què s'han d'organitzar els debats, la formulació i el coneixement de les propostes i l'adopció d'acords.

b) El règim de constitució i adopció d'acords ha de garantir la participació dels membres d'acord amb les disposicions pròpies de l'òrgan.

c) Les actes han de garantir la constància de les comunicacions produïdes així com l'accés dels membres al contingut dels acords adoptats.

Disposició addicional segona. *Formació d'empleats públics.*

L'Administració General de l'Estat ha de promoure la formació del personal al seu servei en la utilització de mitjans electrònics per a l'exercici de les activitats pròpies d'aquella.

En especial, els empleats públics de l'Administració General de l'Estat han de rebre formació específica que garanteixi coneixements actualitzats de les condicions de seguretat de la utilització de mitjans electrònics en l'activitat administrativa, així com de protecció de les dades de caràcter personal, respecte a la propietat intel·lectual i industrial i gestió de la informació.

Disposició addicional tercera. *Pla de mitjans a l'Administració General de l'Estat.*

En el termini de sis mesos a partir de la publicació d'aquesta Llei, el Ministeri d'Administracions Públiques, en col·laboració amb els ministeris d'Economia i Hisenda i d'Indústria, Turisme i Comerç, ha d'elevat al Consell de Ministres un Pla d'implantació dels mitjans necessaris per a l'àmbit de l'Administració General de l'Estat. El Pla ha d'incorporar les estimacions dels recursos econòmics, tècnics i humans que es considerin necessaris per a l'adequada aplicació del que disposa aquesta Llei en els temps establerts al calendari a què es refereix l'apartat 2 de la disposició final tercera, així com els mecanismes d'avaluació i control de la seva aplicació.

Disposició addicional quarta. *Procedimientos especiales.*

L'aplicació del que disposa el títol tercer d'aquesta Llei als procediments en matèria tributària, de seguretat social i desocupació i de règim jurídic dels estrangers a Espanya, s'ha d'efectuar de conformitat amb el que estableixen les disposicions addicionals cinquena, sisena, setena i dinovena de la Llei 30/1992, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú. Així mateix, en l'aplicació d'aquesta Llei s'han de tenir en compte les especificitats en matèria de contractació pública, d'acord amb el que preceptua la disposició addicional setena del Text refós de la Llei de contractes de les administracions públiques, aprovat pel Reial decret legislatiu 2/2000, de 16 de juny.

Disposició addicional cinquena. *Funció estadística.*

El que disposen els articles 6.2.b) i 9 de la present Llei no és aplicable a la recollida de dades que preveu el capítol II de la Llei 12/1989, de 9 de maig, de la funció estadística pública.

Disposició addicional sisena. *Ús de llengües oficials.*

1. Es garanteix l'ús de les llengües oficials de l'Estat en les relacions per mitjans electrònics dels ciutadans amb les administracions públiques, en els termes que preveuen la Llei 30/1992, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, i la normativa que sigui aplicable en cada cas.

2. A aquests efectes, les seues electròniques el titular de les quals tingui competència sobre territoris amb règim de cooficialitat lingüística han de possibilitar l'accés als seus continguts i serveis en les llengües corresponents.

3. Els sistemes i aplicacions utilitzats en la gestió electrònica dels procediments s'han d'adaptar al que disposa quant a l'ús de llengües cooficials l'article 36 de la Llei 30/1992, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

4. Cada Administració pública afectada ha de determinar el calendari per al compliment progressiu del que preveu la present disposició, i n'ha de garantir el compliment total en els terminis que estableix la disposició final tercera.

Disposició transitòria única. Règim transitori.

1. Els procediments i actuacions dels ciutadans i les administracions públiques que, utilitzant mitjans electrònics, s'hagin iniciat amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquesta Llei se segueixen regint per la normativa anterior fins a la seua terminació.

2. Els registres telemàtics existents a l'entrada en vigor d'aquesta Llei es consideren registres electrònics i es regulen pel que disposen els articles 24, 25 i 26 d'aquesta Llei.

Disposició derogatòria única.

1. Queden derogats els preceptes següents de la Llei 30/1992, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú: apartat número 9 de l'article 38, apartats números 2, 3 i 4 de l'article 45, apartat número 3 de l'article 59 i la disposició addicional divuitena.

2. Així mateix, queden derogades les normes del mateix rang o inferior en el que contradiguin el que disposa aquesta Llei o s'hi oposin.

Disposició final primera. Caràcter bàsic de la Llei.

1. Els articles 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8.1, 9, 10, 11.1, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21.1, 21.2, 22, 23, 24.1, 24.2, 24.3, 25, 26, 27, 28, 29.1, 29.2, 30, 32, 35, 37.1, 38, 42, l'apartat 1 de la disposició addicional primera, la disposició addicional quarta, la disposició transitòria única i la disposició final tercera es dicten a l'empara del que disposa l'article 149.1.18a de la Constitució, que atribueix a l'Estat la competència sobre les bases del règim jurídic de les administracions públiques i sobre el procediment administratiu comú.

2. Amb excepció de l'article 42, el títol IV de la present Llei és aplicable a totes les administracions públiques en la mesura que aquestes participin o s'adscriguin als òrgans de cooperació o instruments que s'hi preveuen.

Disposició final segona. Publicació electrònica del «Butlletí Oficial de l'Estat».

La publicació electrònica del «Butlletí Oficial de l'Estat» tindrà el caràcter i els efectes que preveu l'article 11.2 d'aquesta Llei des de l'1 de gener de 2009.

Disposició final tercera. Adaptació de les administracions públiques per a l'exercici de drets.

1. Des de la data d'entrada en vigor d'aquesta Llei, els drets reconeguts a l'article 6 de la present Llei poden ser exercits en relació amb els procediments i actuacions adaptats al que aquesta disposa, sense perjudici del que assenyalen els apartats següents. A aquests efectes, cada administració pública ha de fer pública i mantenir actualitzada la relació dels procediments i actuacions esmentats.

2. En l'àmbit de l'Administració General de l'Estat i els organismes públics que hi estan vinculats o en depenen, els drets reconeguts a l'article 6 de la present Llei poden ser exercits en relació amb la totalitat dels procediments i actuacions de la seva competència a partir del 31 de desembre de 2009. Amb aquesta finalitat, el Consell de Ministres ha d'establir i fer públic un calendari d'adaptació gradual dels procediments i les actuacions que ho requereixin.

3. En l'àmbit de les comunitats autònomes, els drets reconeguts a l'article 6 de la present Llei poden ser exercits en relació amb la totalitat dels procediments i actuacions de la seva competència a partir del 31 de desembre de 2009 sempre que ho permetin les seves disponibilitats pressupostàries.

4. En l'àmbit de les entitats que integren l'Administració local, els drets reconeguts a l'article 6 de la present Llei poden ser exercits en relació amb la totalitat dels procediments i actuacions de la seva competència a partir del 31 de desembre de 2009 sempre que ho permetin les seves disponibilitats pressupostàries. A aquests efectes les diputacions provincials, o si s'escau els cabildos i consells insulars o altres organismes supramunicipals, poden prestar els serveis necessaris per garantir aquesta efectivitat en l'àmbit dels municipis que no disposin dels mitjans tècnics i organitzatius necessaris per prestar-los.

Disposició final quarta. Modificació de la Llei 84/1978, de 28 de desembre, per la qual es regula la taxa per expedició del document nacional d'identitat.

U. L'apartat 2 de l'article 4 queda redactat de la manera següent:

«2. Els qui hagin de renovar preceptivament el document durant el seu termini de vigència, per variació d'alguna de les dades que s'hi recullen.»

Dos. L'article 6 queda redactat de la manera següent:

«Article 6. Quota tributària.

La quota tributària exigible és de 6,70 euros. Els excessos del cost de l'expedició, si n'hi ha, se sufraguen amb càrrec als pressupostos generals de l'Estat.»

Disposició final cinquena. Modificació de la Llei 16/1979, de 2 d'octubre, sobre taxes de la Prefectura Central de Trànsit.

U. A l'apartat 1 de l'article 5 es modifica la lletra d) i s'incorpora una nova lletra e) que queden redactades de la manera següent:

«d) Els qui sol·licitin duplicats de les autoritzacions administratives per conduir o per circular per canvi de domicili.

e) Els qui sol·licitin la baixa definitiva d'un vehicle per lliurament en un establiment autoritzat per a la seua destrucció.»

Dos. Els punts 4 i 4 bis, primera columna de l'esquerra del grup IV de l'article 6, queden redactats de la manera següent:

«4. Duplicats de permisos, autoritzacions per extraviament, sostracció, deteriorament, pròrroga de vigència o qualsevol modificació d'aquells.

4 bis. Duplicats de llicències de conducció i de circulació de ciclomotors per extraviament, sostracció, deteriorament, pròrroga de vigència o qualsevol modificació d'aquells.»

Disposició final sisena. *Habilitació per a la regulació del teletreball a l'Administració General de l'Estat.*

El Ministeri d'Administracions Públiques, en col·laboració amb els ministeris d'Economia i Hisenda, d'Indústria, Turisme i Comerç i de Treball i Afers Socials, han de regular abans de l'1 de març de 2008 les condicions del teletreball a l'Administració General de l'Estat.

Disposició final setena. *Desplegament reglamentari de l'article 4.c).*

El Govern ha de desplegar per reglament el que preveu l'article 4.c) d'aquesta Llei per garantir que tots els ciutadans, amb especial atenció a les persones amb algun tipus de discapacitat i persones grans, que es relacionen amb l'Administració General de l'Estat puguin accedir als serveis electrònics en igualtat de condicions amb independència de les seves circumstàncies personals, mitjans o coneixements.

Disposició final vuitena. *Desplegament i entrada en vigor de la Llei.*

1. Correspon al Govern i a les comunitats autònomes, en l'àmbit de les seves respectives competències, dictar les disposicions necessàries per al desplegament i l'aplicació d'aquesta Llei.

2. Aquesta Llei entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Per tant,

Mano a tot els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta Llei i la facin complir.

Madrid, 22 de juny de 2007.

JUAN CARLOS R.

La presidenta del Govern,
en funcions,

MARÍA TERESA FERNÁNDEZ DE LA VEGA SANZ

ANNEX

Definicions

Als efectes de la present Llei, s'entén per:

a) Actuació administrativa automatitzada: actuació administrativa produïda per un sistema d'informació adequadament programat sense necessitat d'intervenció d'una persona física en cada cas singular. Inclou la producció d'actes de tràmit o resolutoris de procediments, així com de mers actes de comunicació.

b) Aplicació: programa o conjunt de programes l'objecte dels quals és la resolució d'un problema mitjançant l'ús d'informàtica.

c) Aplicació de fonts obertes: la que es distribueix amb una llicència que permet la llibertat d'executar-la, de conèixer el codi font, de modificar-la o millorar-la i de redistribuir còpies a altres usuaris.

d) Autenticació: acreditació per mitjans electrònics de la identitat d'una persona o ens, del contingut de la voluntat expressada en les seves operacions, transaccions i documents, i de la integritat i autoria d'aquests últims.

e) Canals: estructures o mitjans de difusió dels continguts i serveis; incloent el canal presencial, el telefònic i l'electrònic, així com d'altres que existeixin en l'actualitat o puguin existir en el futur (dispositius mòbils, TDT, etc).

f) Certificat electrònic: segons l'article 6 de la Llei 59/2003, de 19 de desembre, de signatura electrònica, «Document signat electrònicament per un prestador de serveis

de certificació que vincula unes dades de verificació de signatura a un signant i en confirma la identitat».

g) Certificat electrònic reconegut: segons l'article 11 de la Llei 59/2003, de 19 de desembre, de signatura electrònica: «Són certificats reconeguts els certificats electrònics expedits per un prestador de serveis de certificació que compleixi els requisits que estableix aquesta Llei quant a la comprovació de la identitat i altres circumstàncies dels sol·licitants i a la fiabilitat i les garanties dels serveis de certificació que prestin».

h) Ciutadà: qualssevol persones físiques, persones jurídiques i ens sense personalitat que es relacionin, o siguin susceptibles de relacionar-se, amb les administracions públiques.

i) Adreça electrònica: identificador d'un equip o sistema electrònic des d'on es proveeix d'informació o serveis en una xarxa de comunicacions.

j) Document electrònic: informació de qualsevol naturalesa en forma electrònica, arxivada en un suport electrònic segons un format determinat i susceptible d'identificació i tractament diferenciat.

k) Estàndard obert: aquell que reuneixi les condicions següents:

— sigui públic i la seva utilització sigui disponible de manera gratuïta o a un cost que no suposi una dificultat d'accés,

— el seu ús i aplicació no estigui condicionat al pagament d'un dret de propietat intel·lectual o industrial.

l) Signatura electrònica: segons l'article 3 de la Llei 59/2003, de 19 de desembre, de signatura electrònica, «conjunt de dades en forma electrònica, consignades juntament amb altres o associades amb altres, que poden ser utilitzades com a mitjà d'identificació del signant».

m) Signatura electrònica avançada: segons l'article 3 de la Llei 59/2003, de 19 de desembre, de signatura electrònica, «signatura electrònica que permet identificar el signant i detectar qualsevol canvi ulterior de les dades signades, que està vinculada al signant de manera única i a les dades a què es refereix i que ha estat creada per mitjans que el signant pot mantenir sota el seu control exclusiu».

n) Signatura electrònica reconeguda: segons l'article 3 de la Llei 59/2003, de 19 de desembre, de signatura electrònica, «signatura electrònica avançada basada en un certificat reconegut i generada mitjançant un dispositiu segur de creació de signatura».

o) Interoperabilitat: capacitat dels sistemes d'informació, i per tant dels procediments als quals aquests donen suport, de compartir dades i possibilitar l'intercanvi d'informació i coneixement entre ells.

p) Mitjà electrònic: mecanisme, instal·lació, equip o sistema que permet produir, emmagatzemar o transmetre documents, dades i informacions; incloent qualssevol xarxes de comunicació obertes o restringides com Internet, telefonia fixa i mòbil o altres.

q) Punt d'accés electrònic: conjunt de pàgines web agrupades en un domini d'Internet l'objectiu del qual és oferir a l'usuari, de forma fàcil i integrada, l'accés a una sèrie de recursos i de serveis dirigits a resoldre necessitats específiques d'un grup de persones o l'accés a la informació i serveis d'una institució pública.

r) Sistema de signatura electrònica: conjunt d'elements interventors en la creació d'una signatura electrònica. En el cas de la signatura electrònica basada en certificat electrònic, componen el sistema, almenys, el certificat electrònic, el suport, el lector, l'aplicació de signatura utilitzada i el sistema d'interpretació i verificació utilitzat pel receptor del document signat.

s) Segellament de temps: acreditació a càrrec d'un tercer de confiança de la data i hora de realització de qualsevol operació o transacció per mitjans electrònics.

t) Espais comuns o finestretes úniques: sistemes o canals (oficines integrades, atenció telefònica, pàgines a Internet i altres) als quals els ciutadans es poden dirigir per accedir a les informacions, tràmits i serveis públics determinats per acord entre diverses administracions.

u) Activitat de servei: qualsevol activitat econòmica per compte propi, prestada normalment a canvi d'una remuneració.

v) Prestador d'activitat de servei: qualsevol persona física o jurídica que ofereixi o presti una activitat de servei.

12353 REIAL DECRET LLEI 5/2007, de 22 de juny, pel qual s'adopten mesures urgents per reparar els danys causats per les inundacions produïdes per les tempestes de pluja, calamarsa i vent que han afectat en la segona quinzena del mes de maig de 2007 diverses comunitats autònomes. («BOE» 150, de 23-6-2007.)

Durant la segona quinzena del mes de maig de 2007 fortes tempestes de pluja, vent i calamarsa van assolir gran part d'Espanya, amb especial incidència a la zona centre de la península.

A la Comunitat Autònoma de Castella-la Manxa es va produir un fenomen meteorològic singular, en formar-se una tempesta estacionària que va provocar pluges constants i continuades sobre una determinada zona, i va afectar amb especial gravetat alguns municipis com Alcázar de San Juan, Villarubia de los Ojos i Daimiel, a la província de Ciudad Real, i Madridejos, Camuñas, Consuegra i Villacañas, a la província de Toledo. A la província de Jaén, les inundacions van tenir una incidència significativa en poblacions com La Puerta de Segura, Puente Génave o Santiago-Pontones, danys que s'han reproduït en altres llocs del territori nacional.

Els fets descrits han produït danys en infraestructures de titularitat pública, així com en béns privats, especialment habitatges. D'altra banda, aquestes inundacions han afectat també grans extensions en cultius, fonamentalment en vinyes, cereals, oliverars i cultius hortícoles, tant de la Comunitat Autònoma de Castella-la Manxa, com de Castella i Lleó, Extremadura i Madrid. És de ressaltar, per comprendre l'excepcionalitat d'aquests fets que, a províncies com Toledo o Ciudad Real, no es registren índexs de precipitació d'aquesta envergadura des de mitjan segle passat.

D'altra banda, cal ressaltar que les explotacions agrícoles també s'han vist sotmeses a determinats fenòmens extraordinaris assimilables a desastres naturals a la Regió de Múrcia amb motiu dels forts vents que es van registrar durant els dies 7 i 8 de març, que van provocar greus danys en la collita de produccions primerenques i extra-primerenques, que no es trobaven emparats per la cobertura del sistema d'assegurances agràries.

Amb la finalitat de donar una resposta immediata a la greu situació generada per aquestes inundacions, el Govern de la Nació va acordar la tramitació urgent dels procediments de caràcter ordinari que ja té previstos davant situacions de caràcter similar. En aquest sentit, el passat dia 25 de maig de 2007, el Consell de Ministres va acordar l'aplicació del Reial decret 307/2005, de 18 de març, modificat pel Reial decret 477/2007, de 13 d'abril, a aquests fets, amb la finalitat d'agilitar la realització de les valoracions i la tramitació de les subvencions que permetran fer arribar als ciutadans les ajudes pal·liatives necessàries per restaurar la normalitat en una primera fase de l'emergència.

No obstant això, i una vegada que s'ha pogut portar a terme una correcta avaluació dels danys produïts, s'ha comprovat que hi ha sectors de l'activitat econòmica necessitats de mesures complementàries de caràcter fiscal o laboral. Així mateix, es constata que, després de les actuacions de caràcter immediat de les entitats locals, les despeses de les quals seran subvencionades a través de les ajudes d'emergència abans esmentades, que gestiona el Ministeri de l'Interior, és necessari emprendre reparacions o reposicions d'infraestructures de titularitat municipal, per a la qual cosa ha d'habilitar-se una línia d'ajudes amb aquesta finalitat, gestionada pel Ministeri d'Administracions Públiques.

Amb tot això es pretén, en definitiva, afavorir el restabliment dels serveis, la reparació de danys produïts i la tornada a la normalitat de les zones sinistrades per les inundacions.

Per tant, l'objectiu d'aquesta norma és aprovar, amb caràcter urgent, un catàleg de mesures que afecten diversos departaments ministerials i abracen aspectes molt diferents, ja que mentre que unes es dirigeixen a disminuir les càrregues tributàries, altres, com la concessió de crèdits privilegiats, intenten pal·liar l'impacte en les empreses i particulars afectats.

D'altra banda, les pèrdues de producció ocasionades per les esmentades tempestes, vents i inundacions en els cultius i territoris afectats configuren, per la magnitud dels danys ocasionats, una situació de desastre natural, en els termes que estableixen les directrius comunitàries sobre ajudes estatals al sector agrari i en el Reglament (CE) núm. 1857/2006 de la Comissió, de 15 de desembre de 2006, sobre l'aplicació dels articles 87 i 88 del Tractat a les ajudes estatals per a les petites i mitjanes empreses dedicades a la producció de productes agrícoles i pel qual es modifica el Reglament (CE) núm. 70/2001.

Tenint en compte que aquestes contingències no tenen cobertura completa en el marc de l'assegurança agrària combinada, es fa necessari arbitrar mesures pal·liatives adequades, de conformitat amb la naturalesa i incidència dels danys ocasionats en les produccions dels territoris afectats i en les rendes dels agricultors.

En virtut d'això, en ús de l'autorització que conté l'article 86 de la Constitució, a proposta de la vicepresidenta primera del Govern i ministra de la Presidència, del vicepresident segon del Govern i ministre d'Economia i Hisenda i dels ministres de l'Interior, de Foment, de Treball i Afers Socials, d'Agricultura, Pesca i Alimentació, d'Administracions Públiques i de Medi Ambient i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres en la reunió del dia 22 de juny de 2007,

DISPOSO:

Article 1. Àmbit d'aplicació.

1. Les mesures que estableix aquest Reial decret llei s'han d'aplicar a la reparació dels danys ocasionats per les inundacions derivades de les tempestes de pluja, vent i calamarsa que han afectat les comunitats autònomes de Castella-la Manxa, Castella i Lleó, Extremadura i Madrid, així com la província de Jaén durant l'última quinzena del mes de maig de 2007 i els danys ocasionats pels forts vents a la Regió de Múrcia durant el mes de març.

Els termes municipals i nuclis de població afectats als quals concretament siguin aplicables les mesures al·ludides es determinen per Ordre del ministre de l'Interior.

2. Als efectes d'aquestes actuacions reparadores, s'entenen també inclosos els altres termes municipals o nuclis de població en què, per a la correcta execució de les obres necessàries, siguin imprescindibles les actuacions dels departaments ministerials competents.